Poštnina plačana v gotovini. I. izdaja. Cena Din 1·—

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1·—, lanskoletne 2·—; mesečna naročnina Din 20·—, za tujino 80·—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru. Uprava v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 167 Ljubljana, četrtek, dne 23. julija 1931 Leto II.

Predsednik vlade general Peter Živković v Rogaški Slatini

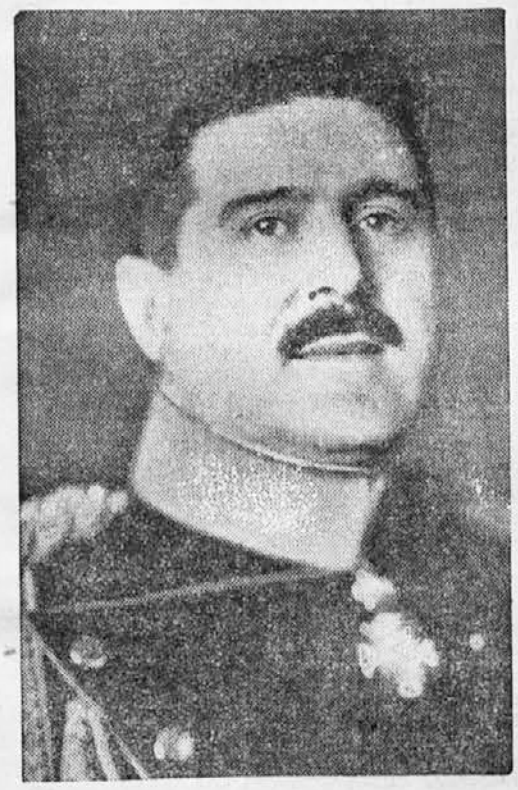

V torek je imela Rogaška Slatina visokega gosta. **Povsem nepričakovano se je pripeljal ob 13·30 iz Varaždinskih toplic z avtomobilom ministrski predsednik g. Peter Živković v Rogaško Slatino.** Spremljala sta ga general Ratko Ratković in njegov osebni adjutant. **Vsi trije so obedovali v zdraviliški restavraciji, nato so si pa v spremstvu ravnatelja dr. Štera ogledali vse zdraviliške naprave. G. ministrski predsednik se je po končanem ogledu jako laskavo izrazil o vzornem redu in čistoči kopaliških naprav. Ob 15·30 se je nato z avtomobilom odpeljal v smeri proti Varaždinskim toplicam.**

*

V Rogaško Slatino je prispel na zdravljenje msgr. don **Bulić**, ki je navzlic svojim 85 letom še čil.

Pred kratkim sta zapustila Rogaško Slatino minister pravde g. dr. **Frangeš** in predsednik Trgovske zbornice g. **Arko** iz Zagreba. Oba sta se mudila v Slatini več tednov.

Inspekcijsko potovanje ministra Radivojevića

Beograd, 22. julija. AA. Prometni minister Lazar Radivojević je snoči odpotoval na inspekcijsko potovanje po naših vzhodnih železnicah.

Trgovinske pogodbe z Avstrijo zagotovljene

Dunaj, 22. julija. AA. Kmetijski minister je sporočil avstrijski vladi, da se mednarodne trgovinske pogodbe, ki jih namerava Avstrija skleniti in o katerih že tečejo pogajanja, lahko smatrajo za zagotovljene, to je, da ni treba računati z možnostjo brezpogodbenega stanja in tudi ne z eventualnostjo carinskega odmora.

Trgovinska pogodba med Češkoslovaško in Avstrijo

Dunaj, 22. julija. d. Češkoslovaško - avstrijska trgovinsko politična pogajanja, ki so se, kakor znano, vršila na Dunaju, so se danes dokončala. Novo trgovinsko pogodbo so nocoj ob 7. podpisali v uradu zveznega kancelarja. Pogodba je bila, kakor pogodba z Jugoslavijo in Madjarsko, sklenjena za eno leto s trimesečno odpovedjo. Nova avstrijska carinska tarifa zvišuje v tej pogodbi carino v skupini bombaž za 30 do 40%. Prav tako so zvišane carine za volnene in platnene tkanine, glinaste predmete, votlo steklo, usnjate rokavice in mnoge druge industrijske predmete. V češkoslovaški tarifi pa niso nastopile nobene večje spremembe. Nova pogodba stopi v veljavo v noči od 27. na 28. julija.

Nova revolucija v Argentini

Pariz, 22. julija. AA. Havas poroča iz Buenos Airesa: Uporniki so prekoračili reko Parano in zavzeli Resumpcion. Vodi jih bivši adjutant predsednika Irygojena. Vladne čete so upornike razpršile in jih večje število zajele.

Bernard Shaw v Moskvi

Moskva, 22. julija. AA. Danes je semkaj prispel Bernard Shaw. V njegovem spremstvu so lord in lady Astor in več angleških parlamentarcev. Lunačarski pozdravlja v »Izvestjih« angleškega pesnika in izraža nado, da se bo Bernard Shaw za bivanja v Rusiji odvrnil od svojega dosedanjega kapitalističnega svetovnega nazora in se odločil za komunističnega.

Kritičen položaj na londonski konferenci

Težavno napredovanje pogajanj — Pičli dosedanji rezultati — Računa se z odgoditvijo konference do jeseni

London, 22. julija. AA. Davi se je sestala pod predsedstvom ministrskega predsednika Mac Donalda v zunanjem ministrstvu druga plenarna seja konference sedmih držav. Že snoči so javili, da bo današnja plenarna seja razpravljala o rezultatu peturnih posvetovanj odbora finančnih ministrov. Odbor je razpravljal snoči pod predsedstvom ministrskega predsednika Mac Donalda in v prisotnosti nemškega kancelarja Brüninga. Sklenili so varovati o poteku včerajšnje seje najstrožjo tajnost, dokler ne bodo predložili poročila včerajšnjega sestanka današnji plenarni seji. Vendar se je posrečilo izvedeti, da so na včerajšnji seji razpravljali o metodah finančnega sodelovanja za obnovo zaupanja v gospodarsko stabilnost nemške države.

Komunike o včerajšnji plenarni seji

Po današnji seji so objavili ta-le komunike:

»Mednarodna konferenca je imela ponovno sejo v zunanjem ministrstvu in je razpravljala o poročilu finančnega odbora o sredstvih za obnovo zaupanja v gospodarsko stabilnost nemške države. **Posvetovanja so napredovala in konferenca je predložila finančnim ministrom neka tehnična vprašanja**, ki jih bodo proučili danes popoldne in poročali o svojih sklepih plenarni seji konference, ki se sestane jutri zjutraj.«

Komentarji angleških listov

Listi priznavajo važnost problema, da se čim prej ustavi beg inozemskega kapitala iz Nemčije. Vendar menijo, da bo prinesla sedanja konferenca v najboljšem primeru le začasno olajšanje položaja. Listi omenjajo izjavo ministrskega predsednika Mac Donalda, **da je namen konference rešiti sedanjo krizo in pomiriti Evropo.**

»Times« pravijo, da se ne ve, če bo zopet tako lepa prilika za razgovore o osnovnih težkočah, kakršna je sedaj«.

»Daily Telegraph« pravi:

»Praktična naloga sedanje konference je, da ustavi odpoved kratkoročnih kreditov Nemčiji in da ji preskrbi novih kapitalov. Konferenca bi imela lažje delo, če bi Nemčija sama obnovila zaupanje svojih državljanov v nemško gospodarstvo.«

»Daily Herald« omenja **beg zlata iz Londona in pravi, da angleška državna banka ni ničesar storila, da prepreči odtok zlata v Evropo.** Angleška banka bo poslovala še nadalje normalno. Danes so znašale njene zlate rezerve približno 151 milijonov funtov šterlingov. Gospodarski strokovnjaki pravijo, da bi angleška državna banka oddala lahko še 76 milijonov funtov šterlingov zlata, ne da bi bila s tem ogrožena angleška valuta. List zaključuje, da se to najbrž ne bo zgodilo in da bo Anglija brez posebnih težkoč prebrodila sedanjo gospodarsko krizo v Evropi.

Vsebina dosedanjega sporazuma

Pariz, 22. julija. AA. Posebni dopisnik Havasa poroča iz Londona, da so se delegati zainteresiranih držav v razgovoru z Brüningom glede najnujnejših ukrepov za odstranitev finančnih težkoč v Nemčiji sporazumeli v tem, da ne gre potegniti zunanjega kapitala iz Nemčije in da je treba priporočiti emisijskim bankam, naj pozovejo zasebne banke, da ne začno jemati kapitala iz Nemčije. Razen tega sklepa ni odbor finančnih ministrov še ničesar drugega ukrenil. Govore, da se bo konferenca odgodila, ker odpotujeta Mac Donald in Henderson v petek z Brüningom in Curtiusom v Berlin, kakor sta že prej napovedala.

Vesti o nevarnosti odhoda francoskih ministrov

London, 22. julija. AA. Včerajšnja konferenca finančnih ministrov se je vršila v največji tajnosti. Dobro poučeni krogi pravijo, da se ministri niso mogli sporazumeti o takojšnji pomoči Nemčiji. O položaju so razpravljali po večerji, ki jo je priredil ministrski predsednik Mac Donald na čast francoskim ministrom.

Angleški uradni krogi so mnenja, da bi tu nemški ministri zelo olajšali sedanjo situacijo, če bi predložili sami definitivne predloge o jamstvu za posojilo Nemčiji ali pa za obnovo njenega kredita. Snoči se je celo razširila vest, da so francoski ministri mnenja, da je njihova prisotnost v Londonu nepotrebna in da jih vprašanje takojšnje pomoči Nemčiji ne zanima.

Vsekakor je treba sprejeti to vest z največjo rezervo. Za enkrat je stopilo vprašanje posojila 100 milijonov funtov šterlingov nemški državi v ozadje.

Zopet novi ameriški predlogi

Berlin, 22. julija. AA. Kakor poročajo iz Londona, se je predsednik Hoover včeraj dopoldne telefonično razgovarjal z ameriškim zastopnikom na londonski konferenci z državnim tajnikom Stimsonom ter mu baje dal nove predloge v svrho depolitizacije pogajanj za podelitev kredita Nemčiji. Ti predlogi bi pomenili popoln preokret teh pogajanj.

Spor med Hendersonom in Mac Donaldom

London, 22. julija. v. Na včerajšnji konferenci ministrov se je jasno pokazalo — tako vsaj zatrjujejo krogi okrog italijanskega zunanjega ministra Grandija —, da sta se Velika Britanija in USA postavili proti francoskemu načrtu o dolgoročnem posojilu v znesku 100 milijonov funtov šterlingov za Nemčijo, in sta se zavzeli za ponovno obnovitev kratkoročnih posojil v manjšem znesku.

Zanimive pa so vesti iz angleškega vira, ki so jih objavili opozicijski listi, o težki krizi, ki se je baje spričo francosko-nemškega vprašanja pojavila v angleški vladi. Listi pravijo, da sta se Mac Donald in Henderson sprla. Angleški ministrski predsednik namreč meni, da je angleški zunanji minister z angleškega vidika v poslednjih dneh poslabšal položaj v Parizu. Mac Donald je namreč želel, da bi prišla kancelar Brüning in zunanji minister dr. Curtius naravnost v London, ne da bi se prej ustavila v Parizu. Ko so pretekli četrtek sporočili berlinski vladi, da je Mac Donald svoje potovanje v Berlin odgodil, so v Londonu pričakovali, da se bo Henderson, ki se je tedaj mudil v Parizu, nemudoma vrnil domov. Angleški zunanji minister pa se je nasprotno še nadalje zadržal v Parizu in se celo udeležil posvetovanj med francoskimi in nemškimi ministri.

Spričo tega je pričelo v angleških laburističnih krogih prevladovati mnenje, da se je Henderson izneveril Mac Donaldu in se zavzel za francosko tezo o dolgoročnem posojilu Nemčiji, medtem ko Mac Donald in Snowden odločno nasprotujeta tej tezi. Vsekakor je res, da Snowden podpira Nemce. To dobro vedo tudi v Franciji, kjer še niso pozabili, kako je za Nemce nastopil minister Snowden v Haagu leta 1929.

Angleški zunanji minister je vsekakor med angleškimi laburisti zelo priljubljen. Vsi ga smatrajo za naslednika Mac Donalda, kot bodočega voditelja laburistične stranke. Z druge strani pa ni neznano, da so odnošaji med obema angleškima laburističnima državnikoma napeti. Nekateri celo že napovedujejo prelom med Mac Donaldom in Hendersonom, ki se bo pokazal v krizi angleške vlade. Ta kriza pa naj bi nastopila šele po zaključitvi londonskih ministrskih konferenc.

Noben načrt še ni bil sprejet

London, 22. julija. d. Reuterjev urad javlja: Kakor se sliši, **je položaj na londonski konferenci izredno kočljiv. Sodijo, da se finančni ministri niso zedinili na noben načrt in da se bodo predlogi, o katerih so se posvetovali, na današnji plenarni seji vnovič obravnavali.** Kakor mislijo, ni verjetno, da bi konferenca še kaj dalje časa trajala, če se državniki ne sporazumejo glede kakega načrta.

Hitlerjeva sabotaža

Berlin, 22. julija. AA. Voditelja nemških nacijonalistov Hitler in Hugenberg, voditelji Stahlhelma in drugih nacijonalističnih organizacij so poslali Brüningu v London brzojavko, v kateri pravijo, da je mladina zrevolucijonirana nad francoskimi zahtevami in naglašajo, da ne bi mogli sprejeti novih nemških obvez nasproti Franciji.

Laval se danes vrne v Pariz?

London, 22. julija. d. Ministrski predsednik Laval je sprejel francoske časnikarje in jim napovedal, **da se pripravlja na to, da se v četrtek vrne v Pariz.**

»Daily Telegraph« in »Daily Herald« sta prepričana, da bo sklicana nova konferenca v jeseni, najbrž za oktober.

Kaj smatrajo Nemci za zagotovljeno

London, 22. julija. d. V krogih nemških delegatov govore, da bo rezultat konference: 1. podaljšanje dosedanjih rediskontnih kreditov; 2. ukrepi, da se tudi privatni krediti v Nemčiji puste, in 3. novi kratkoročni krediti.

Italijanska »dela usmiljenja« v Albaniji

Puhli argumenti fašistovskega tiska

Rim, 22. julija. n. O posojilu, ki ga je Italija dala Albaniji, in o njegovih posledicah ter sploh o italijanskih podporah Albaniji, piše »Tribuna« med drugim: Italijanska akcija napram sosedni kraljevini Albaniji se je v poslednjih 6 letih razvila s prav fašistično preciznostjo. Odkar je v mednarodnem pogledu Italiji priznana pravica in dana dolžnost, da Albanijo odtegne lakomnim pogledom njenih sosedov in jo tako obvaruje balkanizacije, more Italija mirno izjaviti, da je velikodušno vršila to svojo veliko misijo. Vsem je dano, da vidijo, kako je Italija vršila to misijo in kako jo bo še nadalje, čeprav ne brez velikih žrtev, pred vsem pa iz razloga, da s tem koristi svetovnemu miru. »Tribuna« naglaša za tem, da je bila akcija fašistovske Italije v korist Albaniji v zadnjih 6 letih res velikega pomena. Italija je, pravi list, v Albaniji izvršila sanacijo bank, zgradila celo vrsto cest, luk, uredila prosveto in sploh nad vse pripomogla k modernizaciji male, a plemenite kraljeve Albanije. Sedaj pa je fašistovska Italija doprinesla še to veliko žrtev, da je v vsem pripomogla k ureditvi albanskih financ.

Polarni polet »Grofa Zeppelina«

Zrakoplov odleti jutri — Na krovu bo 16 potnikov in 19 mož posadke

Friedrichshafen, 22. julija. AA. Vse adaptacije in druga dela na zrakoplovu »Grof Zeppelin« za njegov polet na severni tečaj so končana. V torek so v zrakoplov spravili ves živež, ki ga vzamejo s seboj, in sicer 150 kg kruha, 75 kg mesa, 30 kg klobas, 150 kg sočivja in krompirja, 30 kg sira, 30 kg surovega masla in prav toliko konserviranega sadja, mezge in čokolade, dalje nekaj kave, čaja, kondenziranega mleka in 15 kg sladkorja. Skupno so naložili 596 kg živeža, ki so ga večinoma spravili v neprodušne zaprte lonce. Razen tega vzame »Grof Zeppelin« s seboj 300 jajc, 50 kolačev in keksov in 20 zavojev prepečenca. Alkohola v zrakoplovu domala ne bo, le nekaj steklenic konjaka in whiskyja, zato pa 200 l mineralne vode. Za rezervo je poskrbljeno s 4 tonami pemikana.

V gondole so tudi že spravili 5 gumastih čolnov, 2 kajaka, 12 sani in 12 šotorov iz rdeče jadrovine, s čimer je polarna oprava »Grofa Zeppelina« popolna.

Friedrichshafen, 22. julija. AA. »Grof Zeppelin«, ki odleti v petek v polarne kraje, vzame s seboj 16 potnikov in 19 mož posadke. Kabina zrakoplova je že urejena za polarno ekspedicijo.

Novi madjarski parlament

Madjarski parlament se je konstituiral in državni regent Horthy je imel običajni otvoritveni govor, ki ga smatrajo Madjari za ekvivalent prestolnega govora, do tedaj — pravijo oni —, dokler ne dobi Madjarska zopet Habsburžane v deželo, da jim položi na glavo krono sv. Štefana. Do tedaj je dober tudi surogat — treba je le skrbeti za to, da se obda z vsem sijajem originala.

Temu primeren je bil tudi ves ceremonijel otvoritve novega zasedanja madjarske zbornice. Toda te zunanjosti so bolj zanimive za Madjare same, dočim je za inozemce in posebno za sosede važno, da imajo jasno sliko o notranji strukturi nove madjarske zbornice, predvsem pa o njeni pravi vrednosti s čisto parlamentarnega vidika.

Ob otvoritvi so uradno in svečano razglasili tudi številčno razmerje med posameznimi strankami, ki so zastopane v novem parlamentu. To definitivno razmerje je sledeče: Bethleňova stranka enotnosti 156 poslancev, krščansko-socialna gospodarska stranka 33, liberalni demokratje 7, socialni demokratje 14, neodvisni mali kmetje 10, krščanski opozicionalci 2, demokratje 2 in nestrankarji 19 poslancev.

Vladna koalicija, ki jo tvorita Bethlenova stranka enotnosti in stranka krščanskih socialcev, šteje torej v novi madjarski zbornici 189 poslancev, kar pomeni, da razpolaga grof Bethlen z daleč več nego dvema tretjinama vseh glasov. S tem si je sedanja vladavina na Madjarskem zagotovila nadaljnji nemoten obstoj z vsem notranje- in zunanjepolitičnim sistemom, ki jo karakterizira.

Če pa hočemo oceniti moralno kakor tudi predstavno vrednost novega madjarskega parlamenta, moramo imeti pred očmi volilni red, na čigar podlagi je bil izvoljen. Po vseh kmetskih in manjših mestnih občinah so volitve na Madjarskem javne, le v Budimpešti in po nekaterih drugih večjih mestih je glasovanje tajno. To se torej pravi, da je madjarski volilni red nalašč prikrojen tako, da se z njim lahko volitve delajo po ljubi volji vlade, kajti posebno po kmetskih občinah se najde kakor drugod tako še posebno na Madjarskem le malo tako pogumnih volilcev, ki bi se upali javno se izreči proti vladi.

Tako ni nič naravnejšega in nič razumljivejšega, nego je naddvetretjinska večina grofa Bethlena v novi madjarski zbornici in kot bo v vsaki bodoči zbornici, dokler bo v veljavi sedanji volilni red. Toda prav tako jasno in razumljivo je, da je predstavna vrednost vsake madjarske zbornice in tudi sedanje enaka ničli, kajti na podlagi javnega in s tem prisilnega glasovanja ne more priti do izraza pristna ljudska volja, temveč le volja onega, ki grozilno pazi, kakoko bo kdo glasoval. Ta policaj pa je grof Bethlen sam in vsa fevdalna madjarska oligarhija, ki sedaj v tej deželi neomejeno gospodari.

Madjarski parlamentarizem je torej že po svoji zunanji strukturi le izborno sredstvo za potvarjanje ljudske volje, a kot vladni sistem predstavlja prikrito diktaturo plemiške kaste nad milijoni nesvobodnih kmetov. Ta kasta sicer prireja od časa do časa volitve in glasovanja, češ, vse se lepo vrši na Madjarskem strogo po parlamentarnih načelih. Toda le kdor je že popolnoma slep, se bo dal premamiti po tem zunanjem lišpu svobode, demokratičnosti in drugih takih demagoških prilastkov, s katerimi se hinavski bahajo madjarski magnati z namenom, da zapeljejo v zmoto tudi inozemstvo. Razni Rothermere-i pa so dokaz, da ne manjka tudi takih ljudi, ki se rodijo kot duševni slepci.

Da ni novi madjarski parlament izraz volje madjarskega ljudstva in da ni naddvetretjinska večina sedanjega režima v njem nikaka legitimacija za grofa Bethlena in njegovo politiko, dokazuje dejstvo, da je ostala njegova stranka v neznatni manjšini skoro povsod tam, kjer je bilo glasovanje tajno. Dalje stoji dejstvo, da je opozicija kljub sedanjemu nasilnemu volilnemu sistemu vendar napredovala, tako da je v novi zbornici znatno ojačena. To pa so znaki, ki jasno kažejo, da bi ob popolnoma svobodnih volitvah zadela režim grofa Bethlena na Madjarskem natančno enaka usoda, kot je zadela na Bolgarskem režim g. Ljapčeva in njegove makedonstvujušče klientele.

To pa je ravno ono, česar se madjarska fevdalna oligarhija strašno boji. Napoved državnega upravitelja Horthyja, da je v programu vlade v novi zakonodajni dobi tudi volilna reforma, je torej treba sprejeti z največjo previdnostjo. Pristati na volilno reformo, ki bi bila vredna tega imena, pomeni za sedanji madjarski režim dati oblast iz rok, kajti nobenega dvoma ni, da bi se v svobodni Madjarski ne mogel držati. In z njegovim padcem bi ne nastopila radikalno nova doba samo v madjarski notranji politiki, temveč tudi v celotnem sistemu mednarodnih odnošajev med državami vse srednje Evrope.

Tudi to poslednje hoče madjarska fevdalna oligarhija preprečiti za vsako ceno.

Resni revolucijonarni izgredi na Španskem

Krvavi spopadi med stavkujočimi delavci in orožništvom — Zverinske grozovitosti v Dos Seramanos — Mnogo mrtvih in ranjenih

Madrid, 22. julija. AA. Iz Sevilje poročajo: V mestecu Utreri, 30 km južno-vzhodno Sevilje, je prišlo do krvavih spopadov. Stavkujoči so navalili na tamkajšnjo tkalnico in hoteli vdreti v tovarno. Orožništvo je deset ljudi aretiralo, ki so jih stavkujoči hoteli osvoboditi in zato napadli orožništvo s kamenjem. Orožniki so začeli v samoobrambi streljati. **Pozneje so stavkujoči naskočili orožniško vojašnico, nakar so orožniki spet streljali nanje.** Štirje izgredniki so bili nevarno ranjeni in orožniki so več oseb aretirali.

Danes dopoldne so stavkujoči naskočili v kraju Dos Seramanos poslopje s telefonsko postajo in ga zažgali. V poslednjem trenutku je policija rešila telefonistke, ki so bile že zgubile zavest. Stavkujoči so jih namreč, preden so hišo zažgali, zaklenili v sobe. Izgredniki so hoteli policiji, ki je prispela z avtomobili iz Sevilje, onemogočiti gašenje, zato so stražniki ustrelili mednje in 14 ljudi nevarno ranili, dva pa ubili. Seviljski guverner je dal aretirati mestnega načelnika v Dos Seramanosu, ki je francoski anarhist in sploh ni španski državljan. V okolici Sevilje je tudi prišlo do spopada med stavkujočimi in policijo. 12 izgrednikov je bilo ranjenih.

Do podobnih izgredov je prišlo tudi v Carnovi, kjer je bilo ranjenih 14 ljudi.

Madrid, 22. julija. AA. Zelo verjetno je, da bodo dr. Valino skupno z ostalimi političnimi kaznenci deportirali v Afriko.

Madrid, 22. julija. AA. Iz Sevilje poročajo, da so neznanci pretrgali telefonsko zvezo med Cordobo in Seviljo in zavzeli tamkajšnjo telefonsko centralo. Ko je prišla policija, so jo napadli s kamenjem in streli. Stražniki so odgovorili s puškami in pri tem ubili tri ljudi, več pa jih ranili.

Sevilla, 22. julija. AA. Položaj v mestu je še vedno zelo resen. Blizu jetnišnice so postavili strojnice. Po ulicah križarijo močni oddelki policije. Ker so se stavci pridružili stavkujočim, je ostalo mesto brez časopisov. Policija je aretirala 160 oseb.

Priprave za poroko sestre romunskega kralja

Dragoceni darovi nevesti — Čestitke diplomatskega zbora

Bukarešta, 22. julija. n. Včeraj so prispeli v Bukarešto člani družine Hohenzollern, in sicer princ Hohenzollernski z ženo in princesa Leinigen. Udeležili se bodo poroke romunske princese Ileane z Antonom Habsburškim, ki je bil, kakor znano, rojen v Zagrebu. Na postaji so goste sprejeli kralj Karel, prestolonaslednik Mihajlo in sinajski župan. Gostje so se nastanili v dvorcu Palešu.

Princesa Ileana je včeraj prejela znova mnogo darov. Kralj Karel ji je darovaj letalo, kraljica mati Marija dragoceno ogrlico in opremo za tri sobe, grška kraljica ji je darovala srebrno namizno orodje, predsednik francoske republike pa dragocen servic iz porcelana.

Princesa Ileana in njen zaročenec Anton Habsburški sta v palači Cotroceni sprejela zastopnike društev in diplomatskega zbora, ki so jima prišli čestitat. Izmed diplomatov so bili sprejeti med drugimi jugoslovanski poslanik Čolak Antić, francoski poslanik Cuaux, poljski grof Sembek, italijanski poslanik Preziosi, portugalski Pederode in belgijski poslanik Guillaume. Za poslaniki sta zaročenca sprejela še dvorne dame, ki so kraljičini darovale slekleno mizo.

Pokolj med črnimi srajcami pred sodiščem

Tržaška porota bo sodila livornskim fašistom, ki so enega tržaškega tovariša ubili, drugega pa ranili

Trst, 22. julija. n. Pred tržaškim porotnim sodiščem se bo vršil v avgustu proces proti fašistoma Baccharelliju in Dinotiju iz Livorna, ki sta ubila tržaškega fašista Cezarja Covija in težko ranila njegovega tovariša Buratinija. Fašistovski listi poročajo in opravičujejo ta krvavi dogodek, ki bo imel sedaj svoj epilog pred tržaškim sodiščem.

Livornski fašisti so meseca aprila t. l. priredili izlet v Gorico. Ko so iz Gorice odpotovali, so 11. aprila prišli v Trst. Tržaški fašisti so jih zelo prijazno sprejeli in pogostili. Ves dan so se bratili med sabo, ponoči pa so livornski fašisti z orožjem okrog pasu v skupinah pohajali po mestu v spremstvu svojih tržaških tovarišev. Ena skupina livorskih fašistov je okrog polnoči srečala na ulici gručo mladeničev, ki so prepevali znano rusko pesem »Volga,Volga«. Fašisti, med katerimi sta bila tudi obtožena Baccharelli in Dinoti, so menili, da so veseli pevci antifašisti. Spričo tega so brez vsakega oklevanja izvlekli revolverje in pričeli streljati na mladeniče. Pri tem sta Covi in Buratini padla težko ranjena. Njune tovariše pa so livornski fašisti pretepli s palicami.

Fašistovski listi naglašajo, da je bil ta krvavi dogodek toliko težji, ker so bili napadeni mladeniči fašisti, ki so sicer prepevali »Volgo«, a s tem v nobenem slučaju niso pokazali, da bi bili antifašisti. Obtožnica trdi, da »je ubojstvo Covija delo mladih impulzivnih ljudi, ki niso poznali razmer v Trstu in Julijski Krajini. Pri preiskavi so dognali, da je bil Covi ubit po 2 strelih iz revolverjev livornskih fašistov.

Livornski fašisti so po svojem zločinu navalili na tramvaj in pozvali kondukterja, naj voz ustavi. A ta se je branil. Spričo tega so sami ustavili voz, skočili vanj in napadli kondukterja ter še dva policijska agenta, ki sta slednjemu prihitela na pomoč in skušala intervenirati. Na mestu krvavega dogodka so pozneje policijski agentje našli 2 revolverja in 2 bodeža, v tramvaju pa karabinko. Proti četvorici tovarišev obeh obtožencev se bo te dni posebej vršil proces pred rednim sodiščem v Trstu zaradi napada na tramvajskega kondukterja in policijskega agenta.

Kodanjski kongres za mlekarstvo in Jugoslavija

Beograd, 22. julija. AA. Naši delegati, ki so bili na kongresu za mlekarstvo v Kodanju od 13. do 18. t. m., so se vrnili domov. Razen treh uradnih delegatov ministrstva za poljedelstvo so bili v tej delegaciji tudi zastopniki posameznih banovin in interesenti za mlekarska vprašanja in mlekarske naprave, ki jih je v Zagrebu organiziral Blaško Štetić. Tako se je tega kongresa udeležilo iz naše države 35 delegatov. To razmeroma veliko število naših kongresistov in veliko zanimanje naših gospodarstvenikov za razvoj mlekarstva sta napravila lep vtis in zbudila interes za našo državo. Za nemško, angleško in francosko delegacijo je bila naša največja.

Novi lokalni tovorni listi

Beograd, 22. julija. AA. Generalna direkcija državnih železnic je sporočila železniškim enotam, da pridejo 1. avgusta t. l. v promet na vseh postajah novi lokalni tovorni listi za počasni promet. Ta dan izgube veljavo stari listi. Ostali prevozniški in ekspresni prevozniški listi novega tipa pridejo pozneje v promet.

Znižana voznina za jubilej »Lipe«

Beograd, 22. julija. AA. Generalna direkcija državnih železnic je dovolila 50% popust vsem udeležencem proslave 45letnice pevskega društva »Lipa« v Litiji, ki bo 15. avgusta t. l. Popust velja od 12. do 18. avgusta za vse vlake razen ekspresa.

Madjarsko navdušenje za raznarodovanje Slovanov v Italiji

Budimpešta, 22. julija. n. »Pesti Naplo« prinaša dopis iz Italije, v katerem piše o delovanju italijanskih oblastev za nasilno poitalijančenje slovanskih imen v Istri in v drugih krajih Italije. Madjarski časnikar opozarja madjarsko vlado na to in pravi, da bi tudi ona morala tako postopati in nacijonalizirati vsa imena na Madjarskem. Poitalijančenje imen se ne nanaša samo na priimek, temveč tudi na krstno ime, kakor Dušan, Vladimir, Vladislav itd. Italijani pa nastopajo tako ne samo proti Slovanom, temveč tudi proti Madjarom. Tako je nemadjarski slikar Laszlo Csoc postal čez noč Serafino Cocci.

Področje našega konzulata v Liége-u

Beograd, 22. julija. AA. Zunanje ministrstvo je določilo, da spadajo v teritorijalno pristojnost našega generalnega konzula v Liegeju belgijske province Liege, Limburg in belgijski Luksenburg.

Imenovanja

Beograd, 22. julija. AA. S sklepom ministra za socijalno politiko in narodno zdravje sta postavljena po potrebi službe za uradniškega pripravnika na šoli narodnega zdravja v Zagrebu **Svetozar Beličević** iz Zagreba, za sestro-pomočnico na higijenskem zavodu v Ljubljani pa **Marija Čeharek**, s šole za sestre-pomočnice v Ljubljani.

Propaganda za pogozdovanje

Beograd, 22. julija. AA. Prošla leta je samo država intenzivno skrbela za pogozdovanje. Zasebna inicijativa se ni toliko odzvala, kolikor se je pričakovalo. Da se ta zasebna inicijativa dvigne, je ministrstvo za gozdove in rudnike sklenilo, da bo med drugim začelo intenzivno propagando, da tako poveča interes za pogozdovanje naše države. Jeseni priredi vrsto predavanj na naših šolah, dalje se bo vršil dan pogozdovanja (v mestih in v vaseh se prirede ljudska predavanja).

Obdavčenje potovanj v inozemstvo v Nemčiji

Berlin, 22. julija. d. Kljub protestom sosednih držav, zlasti Avstrije, je danes ponoči stopila v veljavo naredba o obdavčenju vseh potovanj v inozemstvo. Vsak nemški državljan, ki hoče zapustiti Nemčijo, mora plačati pristojbino 100 mark. Ta otežitev potovanj v inozemstvo je pokazala že katastrofalne učinke. Že včeraj je dalo v Berlinu samo 89 oseb opečatiti svoje potne liste proti plačilu pristojbine 100 mark. Brzi vlak, ki je danes zjutraj ob 8.07 odpeljal proti Baselu, je imel samo 24 potnikov in je bil samo do 12% zaseden. V obeh jutranjih D-vlakih, ki sta odpeljala v München, je bilo samo kakih 100 potnikov, tako da je bilo le nekako 20% prostorov zasedenih. Tudi drugi vlaki so prazni.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 22. julija. d. Napredujoče zboljšanje, nekaj topleje.

Kip kralja Petra za sokolska društva

Beograd, 22. julija. I. Znani umetnik Milorad Jovanović iz Sremske Mitrovice je dobil od izvršilnega odbora SKJ naročilo, da izdela kip kralja Petra. Svojo nalogo je izvrstno izvršil. Izvršilni odbor je na svoji poslednji seji sprejel umetnino in jo bo dal posneti. Kip bodo dobila vse sokolarne in vsa sokolska društva v državi.

Zasedanje madjarskega parlamenta

Budimpešta, 22. julija. AA. Za predsednika novega madjarskega parlamenta je bil izvoljen poslanec Ladislav Almasy. Novoizvoljeni predsednik je že predsedoval stari zbornici. Senat je izvolil za svojega predsednika barona Jurija Vlasiča.

Budimpešta, 22. julija. n. Govore, da parlament ne bo takoj poslan na počitnice, temveč da mu bo vlada predložila še nekoliko zakonskih osnutkov gospodarskega značaja. Neki teh zakonskih načrtov pooblašča vlado, da napravi velike prihranke v proračunu, drug načrt pa obsega nove ukrepe za ustaljenje gospodarskega življenja. Nekatere od sedanjih prehodnih odredb glede omejitve izplačil bodo podaljšane do 3. avgusta.

Šah

Šahovska olimpijada v Pragi

Zadnji dnevi na praški olimpijadi stojijo z znamenju ostre borbe za prvo mesto. Nobenemu kandidatu ga še ne moremo z gotovostjo prisoditi. Po 14. kolu je ostalo precej partij nekončanih. Največ šans za prvo mesot imajo **Poljaki, Amerikanci in Nemci.** Poljska ima 33 točk in 4 prekinjene partije. Amerika 32 in 6 prekinjenih, Nemčija 31 in 4 nekončane, ima pa v zadnjih holih razmeroma najlažje nasprotnike. **Jugoslavija** si je svojo sijajno pozicijo po 12. kolu v naslednjih dveh kolih nekoliko pokvarila. Igra še s sledečimi: Špansko, Rumunsko, Poljsko, Dansko in Letonsko. Španska in Danska zavzemata na olimpijadi vlogo dobavitelja točk, Rumunija je nekoliko boljša, težje pa bo šlo s Poljsko in Letonsko. Prijetno nas utegne presenetiti Jugoslavija edino, če uspe proti poslednjima dvema.

Danes prinašamo prve partije z olimpijade. V prvi je naš mojster **Pire** s krasno kombinacijo premagal Amerikanca **Stonerja.** Druga pa nam pojasni senzacijo 7. kola, poraz dr. Vidmarja po Mikenasu.

Damin gambit.

Beli: **Pirc** (Jugoslav.)	Črni: Stoner (U. S. A.)
1. d2 d4 Sg8—f6	14. 0—0 b7—b5
2. c2—c4 e7—e6	15. Lc4—a2 Lc8—b7
3. Sb1—c3 d7—d5	16. Tf1—d1 Dd8—b6
4. Lc1—g5 Sb8—d7	17. La2—b1 Lc5—d6?
5. Sg1—f3 Lf8—e7	18. Td1×d6! Db6×d6
6. e2—e3 0—0	19. Tc1×d1 Dd6—c7
7. Ta1—c1 c7—c6	20. Td1×d7! Dc7×d7
8. Dd1—c2 a7—a6	21. Sf3—e5!! Dd7—d8
9. a2—a3 h7—h6?	22. Lh4×f6 Dd8×f6
10. Lg5—h4 Tf8—e8	23. Dc2—h7+ Kg8—f8
11. Lf1—d3 d5×c4	24. Se5—d7+ Kf8—e7
12. Ld3×c4 c7—c5	25. Sd7×f6 g7×fb
13. d4×c5 Le7×c5	in črni se je radi izgube
dame vdal v 34. partiji.	

Proti mlademu Mikenasu je dr. Vidmar takorekoč »padel« v neznano mu varianto, ki so jo Litvanci imeli že na lanski olimpijadi v Hamburgu zanalizirano. Ves trud dr. Vidmarja, da bi se rešil iz neugodnega položaja, je bil brezuspešen.

Damin gambit.

Beli: **Dr. Vidmar**	Črni: **Mikenas**
1. d2—d4 d7—d5	18. Kb3×b2 Lb4×c3+
2. c2—c4 c7—c6	19. Kb2—b1 Lc8×e5
3. Sg1—f3 Sg8—f6	20. Dg7—f8+ Kc8—c7
4. Sb1—c3 d5×c4	21. Ta1—a3 De3—d4
5. d2—a4 Lc8—f5	22. Ta3—a2 Dd4×c4
6. Sf3—e5 e7—e6	23. Tb1—d1 Sb7—d7!
7. f2—f3 Lf8—b4!	24. Td1×d7 Kc7×d7
8. e2—e4?[1] Lf5×e4!	25. Ta2—d2 Kd7—c7
9. f3×e4 Sf6×e4[2])	26. Df8×a8 Sg5—f7
10. Dd1—f3 Dd8×d4!	27. Da8—g8 Dc4—f1+
11. Df3×f7+ Ke8—d8	28. Kb1—c2 Df1—f5+
12. Lc1—g5+[3]) Kd8-c8	29. Kc2—d1 Sf7—d6
13. Lf1×c4 Se4×g5	30. Td1×db Ke7×db
14. Df7×g7[4]) Dd—e3+	31. Dg8—d8+ Kd6—c5
15. Ke1—d7 Th8—d8+	32. Dd8—e7+ Kc5—c5
16. Kd1—c2 Td8—d2+	33. De7×b7 Df5—d3+
17. Kd3—b3 Td2×b2+!	34. Kc1—c1 Dd3—d2+

Beli se vda.

Opombe: 1. S prejšno in to potezo je hotel beli odpreti pozicijo, seveda ni pričakoval žrtve.

2. Žrtev je popolnoma korektna. Črni ima dva kmeta in sieln napad, ker preti Dh4×.

3. Črni ne vzame takoj tekača, ker sledi Dg7, De3× Kd1 Td8, Dg5!

4. Od tu naprej je beli izgubljen.

Križi in težave z vodovodom v Marenbergu

Najbolj pereče vprašanje trga, ki ga je treba čimpreje in povoljno rešiti

Marenberški vodovod že davno ne odgovarja več potrebam tržanov. Skrajni čas je že, da se ta zadeva natančno prouči, in da se store potrebni koraki, da bo rešitev v prid tržanov. Kajti na vprašanju vodovoda ni zainteresirana samo občinska uprava, ampak vsi tržani brez razlike. Ker se to za trg življenjsko važno vprašanje rešuje že nekaj let ter prihaja sedaj v odločilni štadij, je potreba, da se s tem vprašanjem pobliže seznanimo. Marenberški vodovod je bil zgrajen pred 30 leti. Prvotno je prav dobro ustrezal svojemu namenu; bodisi, da se je konzum vode v Marenbergu znatno povečal, bodisi, da vrelci ne dovajajo več dovoljne množine vode rezervoarjem, ki se nahajajo na obronkih Kozjaka. Pomanjkanje pitne vode je v trgu vsako leto bolj občutno. Letos, kakor tudi prejšnja leta zapirajo vodovod, tako da teče voda le zjutraj ob 6., dopoldne ob 11. in zvečer ob 6., pa še to le za nekaj minut. Če si kdo ta čas ne more natočiti zadostno množino vode, ostane pač brez nje, ker smo tržani skoro izključno navezani le na to vodo.

Marenberg leži ob glavni cesti, ki vodi iz Maribora v Dravograd in Avstrijo. Na tej cesti je promet naravnost ogromen, posebno avtomobilski. Zato je trg posebno ob solnčnih, vročih dneh ves zavit v prašino, ki jo dvigujejo ti avtomobili. Hiše, ki stoje ob cesti, so od prahu vse bele — okna pa se v takih dneh sploh ne morejo odpirati, da bi se stanovanja prezračila. Potrebno bi bilo vsaj dnevno dvakrat škropljenje ceste. Hidrantov je po trgu dovoljno število, toda vode ni dovolj.

Kako pa bi bilo, če nastane v trgu požar ter ne bo vode? Zato je že skrajni čas, da se to važno vprašanje reši kar najhitreje.

Vprašanje vodovoda je prišlo že večkrat v pretres, toda do konkretnega dejanja do danes še ni prišlo. Občina je pred 2 letoma hotela napeljati v trg vodo iz Drave. Na Dobravi v neposredni bližini Drave so delavci kopali jamo, kjer naj bi se dobila dovoljna množina vode, ki bi jo pa mogli seveda preje še filtrirati ter poganjati s stroji v rezervoar. Toda ta poizkus se je že v začetku ponesrečil, ker so delavci zadeli pri kopanju v živo skalo ter ni bilo mogoče z delom nadaljevati. S tem je za leto dni zaspal poizkus, da dobimo tržani zadostno množino vode.

Na obronkih Kozjaka, kjer so izvirki sedanjega vodovoda se še nahajajo novi s prav dobro pitno vodo. Te izvirke bo treba v prvi vrsti preizkusiti, kajti skoraj gotovo je, da se bo dobila zadostna množina vode. To je najlažji in najboljši način, kako priti do primerne množine vode s čim najmanjšimi stroški.

Pa tudi pod marenberškim poljem se po mnenju nekaterih nahaja podtalna voda, ki bi prišla v poštev. Toda preden se prične s pripravami, je pač potreba strokovnjaka, da ne bo zopet nepotrebnih stroškov.

Zadnji poizkus pa bi bil, da si trg pomaga z dravsko vodo. Seveda pa bodo tukaj stroški za zgradbo vodovoda ter čistilnih naprav mnogo večji.

Vsekakor pa bo treba iskati vodo pri izvirkih na obronkih Kozjaka. Toda, če se občina odloči za zadnje, potem naj ima na skrbi tudi kopališče, ki je v Marenbergu skrajno potrebno za tržane kakor za letoviščarje, ki jih pride vsako leto več v naš trg.

Zadeva vodovoda je nujna ter se mora še letos rešiti. Tisti, ki bodo o tej zadevi odločevali, pa naj ne gledajo samo za nekaj let v naprej, ampak za več desetletij, da ne bo zadeva marenberškega vodovoda že v nekaj letih mogoče še bolj pereča, kakor je danes.

Hranilnica Dravske banovine
Celje - Ljubljana - Maribor

Pupilarno varni denarni zavodi Dravske banovine, ki tudi jamči za vse njihove obveznosti z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. - - - Sprejemajo vloge na knjižice in tekoči račun z najvišjim obrestovanjem. Dovoljujejo kredite, posredujejo v vseh denarnih poslih!

Najbolj varna naložba prihrankov!

Otvoritev in blagoslovitev vodovoda pri Sv. Križu nad Mariborom

Maribor, 20. julija.

Včeraj, v nedeljo, 19. julija, se je pri Sv. Križu izvršila na zelo slovesen način otvoritev novega vodovoda za vas Sv. Križ na Kozjaku. Vas je bila odeta v slavnostno zunanjost. Hiše so bile v zastavah, prihodi v vas in vodovodne naprave okrašene. Od 8. do 9. ure je komisija, sestoječa iz sreskega načelnika dr. Ipavca, tehničnega svetnika inž. Jurana in šefa mariborskega »Zdravstvenega doma« dr. Vrtovca pregledala in kolavdirala vodovod in vse naprave. Konstatirala je, da je vodovod pravilno zgrajen. Na trgu pred cerkvijo je bil na to sprejem došlih gostov. Na to je služil domači župnik g. Kren slovesno službo božjo. Sodelovala je na koru dobroznana Kamniško-košaška godba.

Po cerkveni slovesnosti se je razvil sprevod z godbo od cerkve do vodovodnega rezervoarja v Mandlovem gozdu. Slavnostni prostor ob izvirku je bil mično okrašen. Ljudstvo je na obeh bregovih okrog izvirka prisostvovalo res ljubki slavnosti. Predsednik pripravljalnega odbora za vodovod, agilni in požrtvovalni posestnik gosp. Jožko Hlade, je v lepem govoru opisal zgodovino vodovoda za vas Sv. Križ, kjer ni niti za šolsko deco bilo pitne vode. Naštel je osebe, ki so se trudile za vodovod. Pred vsem sta bila to blagopokojna nadučitelj Avguštin Hauptman in dr. Radoslav Pipuš, oba križanska rojaka.

Domači župnik Kren je na to blagoslovil vodovod in v lepem govoru opisal važnost nove naprave. Sreski načelnik dr. Ipavic je kot zastopnik vlade otvoril vodovod ter je v svojem govoru omenjal, da so za časa Avstrije Dunaj, Gradec in Maribor imeli gluha ušesa za potrebe slovenskih krajev. Šele pod našo Jugoslavijo se gradijo mostovi, vodovodi in ceste. Sv. Križu nemški oblastniki zato niso privoščili niti vode, ker je bila ta občina vedno slovenska trdnjava. Šef »Zdravstvenega doma« dr. Vrtovec, ki ima velike zasluge za vodovod, je opisal veliko vrednost nove naprave iz zdravstvenih razlogov. Priporočal je ljudstvu, kako se naj bori proti raznim boleznim, osobito proti jetiki. Podnačelnik sreskega cestnega odbora Žebot je čestital vzorni občini Sv. Križ, ki je prva za mestom Maribor, ki si je zgradila v našem okraju moderen vodovod. Omenjal je, kako je ravno občina Sv. Križ bila pred svetovno vojno močna in trdna narodna slovenska trdnjava v sveti narodni borbi Slovencev proti germanskemu nasilju. Govornik je predlagal vdanostno brzojavko kralju Aleksandru, kar je ljudska množica sprejela z viharnimi klici: »Živijo naš kralj!«

Godba je zaigrala državno himno, nakar so se gostje vrnili k Sv. Križu, kjer se je razvila prijetna ljudska veselica. Pripravljalni, občinski odbor ter gostje so se pa zbrali v znani gostoljubni kmetski hiši rodoljubne gospe Maček-Pipuš, kjer je bilo skupno kosilo. Topiči so grmeli od ranega jutra do poznega večera in ljudstvo se je posebno radovalo nove naprave. Dobil smo tudi sporočilo, da se bo cesta proti Sv. Križu vendarle nadaljevala.

Pri hripi, bronhitisu, vnetju mandljev, pljučnem katarju, zasluzenosti nosu, sapnika, požiralnika in jabolka, obolenjih oči in ušes, skrbimo zato, da često očistimo temeljito želodec in črevo z uporabo naravne **»Franz Josefove« grenčice.** Znameniti strokovnjaki za nego zdravja svedočijo, da **»Franz Josefova«** voda dobro služi tudi pri šenu in drugih mrzličnih nalezljivih boleznih. — **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. 471

Rogaška Slatina po vtisih in spominih slatinskega gosta

Došla nam je v roke mična in lična potopisna knjiga: **Rogaška Slatina, po vtisih in spominih Slatinskega gosta.** Iz te knjige povzamemo kar po vrsti, brez druge notranje zveze, sledeče tehtne misli:

Državi kakor Dravski banovini ni vseeno, če se ljudstvo zaveda ali ne, kakšne blagodejne zaklade hrani na svoji zemlji, izmed katerih ni zadnji »Rogaška Slatina«. Rogaška Slatina je skrit, za mnoge še skorej zakopan zaklad.

Škof Jurij Strossmayer je hvaležno priznal: »Poleg milosti božje se moram za svoje dolgo življenje zahvaliti Slatini.« Še leže v Slatini zakladi, ki še niso dvignjeni, ali vsaj ne dovolj razpoloženi v korist večjim množicam. Ako greš v Karlove Vari ali v Marijanske Lazne, nisi v tem pogledu na boljšem, kakor če greš v Rogaško Slatino.

»Tukaj je dokument, da je naša zemlja rodovitna.« (Cankar.) Vse te mile cerkve po sosednih zelenih gričih je ustvaril veren slovenski duh, ki je bil v Slomškovi osebi najlepše izkristaliziran. In slatinsko ter okoliško ljudstvo? Našel boš med njimi zlata srca, može in žene, ki spolnjujejo svojo dolžnost s pogumom v bogovdani duši: njih vsakdanji boj je vsakdanja zmaga. In kdor hoče samoto, najde samoto tudi v Slatini.

Slovencu se zdi popolnoma domače in umljivo, če pride v Slatino, pa najde v njej Strossmayerjev dom z njegovo plaketo ob vhodu. Prav tako bi tudi Hrvatu in Srbu veliko povedalo, če bi v Rogaški Slatini našel tudi poslopje z napisom: Slomškov dom. Slomškov duh je bil tako izrazito slovenski, vendar poln pravične in širokogrudne vesoljnosti.

Na razglednem holmu nad Rogaško Slatino je Antonu Mihanoviću prikipela iz srca pesem: »Lepa naša domovina!« Majka Slava je že od davnih dob nudila gostu ob sprejemu: kruha in soli. Slatina se na to še posebno razume. Ali ni po tem gostoljubnem znamenju dobila svoje ime? Slatinsko zdravilišče — domače zdravilišče! To tudi nekaj pove in pomeni.

Rogaška Slatina je naš živi družabni radio. Po svojih gostih je v prijateljskih stikih z vsemi velikimi postajami v širokem svetu. Bodimo ponosni in veseli, da moremo po Rogaški Slatini vsem bližnjim in daljnim narodom nuditi roko v pozdrav in sprejem in sporazum. Pozabimo neveselo preteklost in pričakujmo veselo prihodnjost. V Rogaški Slatini so dane možnosti in priložnosti, da se lepota in zdravje slovenske duše pokaže in dokaže širnemu svetu.

Nova strelska družina

Preteklo soboto 18. t. m. se je vršil pri gostilničarju Alojzu Koširju v Dragomeru ustanovni občni zbor Strelske družine za okolico Dragomer, Lukovica, Log, Brezovica, Pleševico itd. Da se ta viteški sport vedno bolj razvija tudi pri nas in da je zlasti veliko zanimanje med našimi kmetskim fanti in možmi, nam je dokazala že sobotna udeležba. Med drugimi so se udeležili občnega zbora župan občine Log g. Ivan Remškar, upravitelj šole na Logu g. Stanislav Vrhovec, šolski upravitelj iz Brezovice g. Zdravko Mikuž, komandir orožniške stanice iz Brezovice g. Anton Rus itd. Za propagandno sekcijo Oblastne strelske družine v Ljubljani so bili navzoči bratje: Franjo Hrovatin, Dušan Gorazd in dva člana oblastnega odbora.

Župan Remškar je otvoril občni zbor, nakar je dal besedo delegatu Ljubljanske strelske družine bratu Franju Hrovatinu, ki je podrobno razložil pomen in zgodovino strelskih družin v bivši Srbiji, kakor tudi potrebo širjenja tega viteškega sporta pri nas. Sledila je kratka debata, nakar je bil izvoljen za predsednika soglasno brat **Alojz Košir**, trgovec in gostilničar v Dragomeru, v odbor pa gg.: Ivan Remškar, Zdravko Mikuž, Jože Seliškar, Stanislav Vrhovec, Anton Rus, Franjo Gostiša, Ivan Filipič in dva namestnika.

Na predlog g. župana se je odposlala udanostna brzojavka prvemu strelu Nj. Vel. kralju, kakor tudi pozdravne brzojavke g. vojnemu ministru, zvezi strelskih družin v Beogradu, generalu g. Dragomiru Popoviču kot predsedniku Ljubljanske oblastne strelske družine. Sledil je še razgovor o zgraditvi lastnega strelišča, nakar je brat predsednik zaključil lep uspeli ustanovni občni zbor.

Nove uniforme ljubljanske policije

Po novem zakonu mora biti policija v vsej državi enotno uniformirana

Ljubljana, 22. julija.

Krojaška delavnica na policiji ima že dalj časa čez glavo dela. Po novem zakonu morajo biti policijski stražniki in uradniki po vsej državi enotno uniformirani. Kljub temu, da se je krojaška delavnica na policiji potrudila, da bi čim prej izgotovila nove uniforme, se ji je to do danes le deloma posrečilo. Danes opoldne so namreč že začeli nositi nekateri stražniki nove uniforme, ki so vzbudile kar največje zanimanje.

Da bo občinstvo razlikovalo stražnike in uradnike po činih, objavljamo te-le podatke, s katerimi nam je ljubeznjivo postregel poveljnik policijske straže g. **Bedenk**. Stražnik-pripravnik nosi na svetlordečem ovratniku pokončen srebrn pas. Stražnik 3. razreda nosi na svetlo rdečem ovratniku poleg pokončnega srebrnega pasa tudi še vodoravni srebrni pas. Oba pasova sta spojena v obliki pravega kola.

Stražnik 2. razreda nosi na svetlo rdečem ovratniku poleg pokončnega srebrnega pasu dva vodoravna srebrna pasa, stražnik 1. razreda pa tri vodoravne srebrne pasove.

Nadstražnik ima isto distinkcijo kakor stražnik 1. razreda, le da ima na koncu svetlo-rdečega ovratnika tkzv. »zaklinka«-gumb iz bele kovine.

Poleg tega imajo stražniki-pripravniki do stražnika 1. razreda na levi prsni strani po en splet za piščalko, in sicer stražniki do 1. razreda iz svetlo rdeče pletenine, nadstražniki pa iz srebrne žice.

Uradniki policijske straže imajo epolete. One višjih uradnikov so pokrite z zlatim pasom, tako da je v sredi rdeče polje. Epolete nižjih uradnikov so pa pokrite po sredi z zlatim pasom, tako da so na obeh straneh epolete rdeča polja.

Na epoletah nosijo uradniki srebrne pasove v obliki trikotnika, poleg tega imajo epolete še arabske številke. Policijski uradniki Dravske banovine imajo n. pr. št. 2. Pri višjih uradnikih pomeni trikotnik čin višjega nadzornika, dva trikotnika pa čin poveljnika policijske straže.

Nižji uradniki z enim ali dvema srebrnima trikotnikoma imajo čin podnadzornika ali nadzornika, s tremi srebrnimi trikotniki pa čin višjega nadzornika.

Predpisane so tudi čelade, kakor jih nosi angleška policija. Vsak stražnik bo imel na pasu svojo številko, istotako na dežnem plašču na ovratniku in na gumijevki.

Uradniki bodo nosili v službi srebrne ešarpe ali prepaske in zlate splete na levi prsni strani.

Službena obleka se je z današnjim dnem začela polagoma prilagovati novim predpisom, novi predpisi predvidevajo temno-modre bluze, plašče in kape, dočim ostanejo hlače črne.

Iz goreče hiše so si rešili golo življenje

V Cerovem logu pri Orehovici je v nedeljo okrog 23. nastal požar pri posestniku Kostanjevcu Francetu. Družina je že spala in si otela le golo življenje. Iz goreče hiše ni bilo mogoče rešiti ničesar, ker se je ogenj prehitro širil, kajti streha je bila s slamo krita in je hitro pogorela, nakar se je tramovje sesulo. Zgorela je vsa obleka, vse pohištvo in približno 1000 Din denarja. Vse škode se ceni na 30.000 dinarjev, zavarovan pa je le za 5000 Din. Po ognju je tudi več ali manj poškodovanega trija in sadnega drevja v približnem obsegu 1000 kv. m, ki so last posestnikov Novaka Franceta iz Hraslja in Janeza Kosa iz Cerovega loga. Gašenje je bilo zelo otežkočeno, ker se nahaja voda dober kilometer od pogorišča in je zaradi hude suše zelo majhna. Zelo požrtvovalen je bil pri gašenju in reševalnih delih gosp. Lipaj, oskrbnik bližnjega gradu Prežek.

Kočevje

Čuvajte jame! Jame v kočevski okolici so že dokaj na glasu. Njihove zanimivosti in lepote so priznali tudi naši prirodoslovci, ki so lani več dni študirali v naši okolici. S tem večjo žalostjo moramo ugotoviti, da naše jame leto za letom, da reči moremo skoro dan za dnem, propadajo. V jami Treh bratov so razbili do malega vsi njeni kapniki, razen največjih, ki jih ni mogoče podreti. Približno isto je v Želenjski jami in drugod. Ponekod leže kapniki celo zunaj jam raztreseni po tleh. Skrajni čas bi že bil, če ni že prepozno, da se jame na vsak način zavarujejo. Nekateri ljudje bi utegnili in se v ta namen organizirali! Če ne bi šlo drugače, naj bi jame sploh zaprli kakor Eleonorino, da ne bo v kratkem vse razbito in opustošeno.

Škrlatinka. Te dni so oboleli v treh rodbinah v Rožni ulici za škrlatinko. Oblast je takoj ukrenila vse potrebno, da prepreči širjenje bolezni.

Krompirja ne bo. Dočim je bila letošnja setev precej lepa, bo pridelek krompirja jako slab. Letos je krompirja zelo malo, kar ga pa je, je majhen. Vzrok temu je silno pomanjkanje dežja, ki že postaja močno pereče, posebno ker je krompir eden glavnih pridelkov Kočevske.

V Hrastniku prosijo za nemško šolo!?

Hrastnik, 22. julija.

Z vso gotovostjo se zatrjuje, da so vložili naši stari nemškutarji (koliko imamo Nemcev, je pokazalo štetje!) vlogo za nemško šolo.

Mi nismo sovražniki Nemcev, niti ne nasprotujemo temu, da bi se učila naša mladina nemški jezik, odločno smo pa proti temu, da bi se pričela v Hrastniku stara predvojna pesem, ko so na nas pljuvali delavci steklarne, naščuvani od znanega Ammerja, Stadelbauerja, Wieltschnigga in drugih, ter nas obmetavali s kamenjem, če smo šli mimo tovarne na postajo.

Nekaterim je neljubo, da živimo v dolini mirno, kakor nismo pred vojno menda nikjer. Sicer pa opozarjamo na § 46. zakona o narodnih šolah, po katerem morajo hoditi otroci državnega materinega jezika v osnovno šolo z državnim materinim jezikom. Po tem paragrafu bo vsekakor odpadlo od 75 rodbin, ki so prosile za nemško šolo, vsaj 70, ki so slovenske, hrvatske ali srbske narodnosti.

Prepričani smo, da bo veljal ta paragraf tudi za hrastniške nemškutarje, za katere je veljalo pred vojno ves čas neko ex lex — stanje. V naši državi, in to zlasti zdaj po 6. januarju pa kaj takega ne poznamo!

Nad 5 milijonov Din v — dim

Potrošnja tobačnih izdelkov, cig. papirja in vžigalic v škofjeloškem okraju

Škofja Loka, 22. julija.

Letni izkaz glavnega založnika tobačnih izdelkov, cigaretnega papirja in vžigalic za škofjeloški okraj g. Štravsa, trgovca na Mestnem trgu v Škofji Loki, nam nudi prav zanimivo sliko, ker nesporno natančno priča, kako visoke vsote porabi prebivalstvo za kajenje. Res je, da gre za ves okraj. Toda to ne more zabrisati zneska 5,206.447·50 Din, ki je šel takorekoč v dim.

Številke se nanašajo na l. 1930 in dajejo sledečo sliko: Tobaka 9 vrst se je prodalo 9871·70 kilograma. Največ je šlo v prodajo dunavskega tobaka 5550·50 kg in savskega 3831 kg. Cigaret 13 vrst se je prodalo 14,775.614. Zeta so pokadili 7,398.500, Sava 6,026.500 in Vardar 1 milijon 102.600. Vseh ostalih vrst zdaleka manj. Najmanj cigaret Karadjordje, ki je bilo prodanih le 330 komadov v vsem letu. Cigar je bilo prodanih 464.626. Prijatelji kajenja so najbolj vzljubili »kratke — domače cigare«. Pokajenih je bilo 178.000 kosov. Mešanih inozemk je šlo 95.700 in brazilk 74.050. Najmanj je bilo od 12 izbir pokajenih britanik: v vseh 12 mesecih le 80 komadov. Burmuta je šlo v prodajo 90·50 kg in klobas 2075·50 kg. Vse navedeno blago predstavlja kosmato vrednost 5,206.447·50 Din.

Cigaretnega papirja se je prodajo posebej za brutto vrednost 81.012·50 Din. Kadilci so pokupili največ drugovrstnih zavojčkov i. s. 77.450 komadov. Vseh ostalih pa 2300 kosov. Vžigalic je bilo prodanih za 551.000 Din. Drava škatljic 419.800, Jadranska straža 118.700, luksuznih 12.300 in voščenih 100.

Skupni račun brez vžigalic nam pokaže izdatek 5,287.460 Din. Ako računamo, da ima škofjeloški okraj okoli 27.000 prebivalcev, odpade na posameznika znesek 196 Din.

Celje

* **Uradni dan sreskega gremija za gornjegrajski srez** se vrši v soboto 25. t. m. in sicer od 9. do 12. v Gornjem gradu v posebni sobi gostilne Šarb, ter popoldan od 14. do 16. v Mozirju v posebni sobi hotela »Pri pošti«.

* **Tretja kolonija Kola jugoslovanskih sester v Celju** odpotuje v Bakarac dne 26. t. m. ob 19·27. V tej koloniji so vsa mesta zasedena in se ne more nikogar več sprejeti. Pač pa so še prosta mesta za četrto kolonijo, ki odpotuje 16. avgusta in ostane do 7. septembra. Če bo dovolj prijav, se priredi še peta kolonija od 6 do 28. septembra. V septembru je na Bakarcu najlepše. Prijave naj se pošljejo Kolu jugoslovanskih sester v Celju. Otroci do 16. leta plačajo z vožnjo vred 600 Din, odrasli pa za polno oskrbo dnevno 28 do 30 Din. Sedanja kolonija se vrne iz Bakarca v ponedeljek 27. julija ob 20·19.

* **Ukinitev električnega toka.** Falska elektrarna javlja, da bo radi preureditve transformatorja v nedeljo 26. t. m. od 6. zjutraj do 15. popoldne ukinila tok za mesto in okolico.

* **Zopet prazen požarni alarm.** Včeraj dopoldan so bili mestni gasilci alarmirani, da gori nekje v bližini Dramelj. Odpeljali so se s svojim avtomobilom v označeno smer, požara pa ni bilo nikjer. Pač pa so se gasilci v slabem terenu dve uri mučili, da so zopet prišli na cesto. Požar je javila čuvajnica na Miklavževem hribu in je verjetno, da v kakem gozdu zažigajo večje množine dračja. Gasilno društvo prosi, da naj posestniki pazijo, da ne bo preveč dima, ker se s praznim alarmom povzroča gasilcem velika škoda.

* **Otrok padel z drevesa.** Ne mine dan, da ne bi v celjsko bolnico prepeljali kakega otroka, ki je padel z drevesa. Starši naj vendar pazijo na otroke. 7letni sin skladiščnika v cinkarni Pleterski Ivan na Ostrožnem je splezal na hruško ter izgubil ravnovesje in padel na tla. Fant se je občutno poškodoval.

* **Nezgoda starca.** 70letni prevžitkar Jože Repinšek iz Braslovč si je pri padcu zlomil levo nogo. Prepeljali so ga v celjsko bolnico.

* **Izgube in najdbe.** Na Kralja Petra cesti je bila izgubljena črna svilena bluza; pred pošto je bilo izgubljenih več položnic na ime Šribar Marija; najditelj naj odda stvari na predstojništvu mestne policije. — 18. t. m. je bil ob 16. na kolodvoru najden večji zavitek s perilom; dobi se na predstojništvu mestne policije.

Iz Dravske banovine

d **Kraljevska banska uprava Dravske banovine** razpisuje v območju sreskega cestnega odbora Novo mesto službeno mesto banovinskega cestarja, in sicer za progo na banovinski cesti Novo mesto—Mršeča vas. Prošnje je vložiti do 10. avgusta t. l. pri sreskem cestnem odboru v Novem mestu. — Kraljevska banska uprava Dravske banovine razpisuje v tekstilni šoli v Kranju službi: 1. strokovnega profesorja dipl. strojno-elektro inženjerja s specijalno izobrazbo in prakso v tekstilni stroki; 2. predmetnega učitelja, absolventa višje 4letne tekstilne šole, ev. tehniške srednje šole s specijalnimi študijami in prakso v tekstilni stroki. Prošnje je vložiti do 2. avgusta pri banski upravi v Ljubljani.

d **»Nova zdravstvena zakonodaja«**, zbirka zakonov, uredb in pravilnikov, zbral in uredil Dolžan Janko, uradnik oddelka za socialno politiko in narodno zdravje kralj. banske uprave v Ljubljani. Ta knjiga je pravkar izšla. Cena obsežni v celo platno vezani in okusno opremljeni knjigi znaša 80 Din. Ves obširni zakonodajni program, ki ga je sicer treba iskati in zbirati iz službenih novin in posameznih številk službenega lista, je smotreno urejen v osmih poglavjih in podan v enotni zbirki, ki je opremljena s točnim stvarnim kazalom. Knjiga je izredno važna in potrebna ne le posamezniku, zdravniku, lekarnarju, uradniku, temveč tudi vsem javnim organom, predvsem pa občinskim ter šolskim upravam in zdravstvenim ter drugim ustanovam. Zaradi svoje smotrene ureditve bo ta knjiga zanesljiv svetovalec in dober vodnik pri vseh poslih, ki jih zakon predpisuje, pa so večini še nepoznani ali so jih vsaj še nevajeni. Knjiga, ki je vsega priporočila vredna, se naroča pri Dolžanu Janku v Ljubljani V., Poljanski nasip 52.

d **Kmetski praznik na Krškem polju**, združen z veliko konjsko dirko, sprevodom skupin iz kmečkega življenja, razstavo konj in goveje živine, bo v nedeljo 2. avgusta t. l. Za dirko, sprevod narodnih noš, razstavo konj in goveje živine vlada v vsem krškem okraju že sedaj veliko zanimanje. Posebno kmetska mladina se pripravlja in zbira stare narodne noše, da se bo ta dan postavila pred tisoči gledalcev, ki pridejo od blizu in dalek vsako leto ob priliki te velike prireditve na Krško polje.

d **Razpisano uradniško mesto.** Pri mestni upravi ptujski je razpisano uradniško mesto. Pogoj za podelitev mesta je popolno znanje knjigovodstvenih poslov. Pravilno opremljene prošnje z navedbo zahtevkov je vlagati pri mestnem načelstvu v Ptuju do najkasneje 10. avgusta t. l. — Pri mestni občini ptujski se razpisuje tudi mesto policijskega stražnika, ki mora imeti pogoje, koji se zahtevajo za državne policijske organe. Prošnje z dokazili o predizobrazbi in dosedanji zaposlenosti je vlagati pri mestnem načelstvu Ptuj do 1. avgusta t. l.

d **Izpremeba razpisa.** V službenem delu Jugoslovana z dne 19. julija t. l. št. 164 objavljeni razpis se izpreminja v toliko, da se razpisuje dobava premoga v kosih in z najmanj 4500 kalorijami. Obenem se je preložil dan licitacije na dan 14. avgusta t. l. ob 11. uri in rok za izvršitev dobave podaljšal do 15. septembra 1931.

d **Pozor lovci!** Sresko načelstvo v Kranju je zaradi dopisa komande obmejne čete v Celju z dne 14. julija t. l. obvestilo Gorenjsko podružnico Slovenskega lovskega društva, da je lovcem pristop k avstrijski meji bližje od 500 m brezpogojno zabranjen in smrtno nevaren. — Gorenjska podružnica S. L. D.

d **Odkod je gluhonema ženska?** Pri Sv. Janžu na Dravskem polju so našli gluhonemo žensko, majhne, precej močne postave, okrogleja, debelega obraza, oblečeno v sivo kmečko obleko. Neznanko je pripeljal župan občine Sv. Janž v Ptuj, da jo odda v bolnico ali hiralnico.

Obleke in klobuke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna **Jos. Reich.** 398—3

d **Vlom v zidanico na Trški gori.** Iz Dol. Kronovega poroča orožniška postaja, da je Franc Žagar, roj. l. 1900 na Golušniku, občina Št. Peter pri Novem mestu, že večkrat kaznovan, nujno sumljiv, da je s ponarejenimi ključi vlomil v zidanico na Trški gori, last vdove Bleiweiss Trsteniške iz Ljubljane in odnesel več odej, rjuh, moške in ženske obleke in eno flobert puško v skupni vrednosti 2000 Din. Žagar je tudi najbrže vlomil v zidanico na Trški gori, last posestnika in gostilničarja Franceta Kastelica iz Bršlina. Iz te zidanice je odnesel večjo množino cigaret in vina v skupni vrednosti 1000 Din.

d **Vremensko poročilo.** Včeraj je kazal v Ljubljani barometer 765, termometer 15, relativna vlaga 76%, tiho, oblačnost 3, dež (0·2 mm), v Mariboru je kazal barometer 765, termometer 15·3, smer vetra NWN, oblačnost 1, dež (0·4 mm). Vsa opazovanja ob 7. uri zjutraj. Najvišja temperatura je bila v Ljubljani 21·4 (14·4), v Mariboru 20·8 (8), v Mostaru 22·2 (—), v Zagrebu 22·3 (14·2), v Beogradu 25.2 (13·3), v Sarajevu 23·5 (12·4), v Skoplju 36·8 (14), v Kumboru 28·2 (19·4), v Splitu 23·4 (17·8), na Visu 23·8 (17·8). V oklepajih je označena najnižja temperatura.

Ljubljana

Četrtek, 23. julija 1931: Apolinar, šk. Pravoslavni 10. julija: 45 muč. u l.

Nočno službo imajo lekarne Kmet na Dunajski cesti, Levstik na Resljevi cesti in Bohinec na Sv. Petra cesti.

*

■ **Odbor za postavitev spomenika kralju Petru v Ljubljani** javlja tužno vest, da je umrl njegov zaslužni član g. dr. Stanko Novak, banski tajnik. Pogreb bo v četrtek 23. t. m. ob 16. uri iz državne bolnice na Zaloški cesti na pokopališče pri Sv. Križu. Člani odbora se vabijo, da spremijo pokojnika na njegovi zadnji poti.

■ **»Ljubljanski Sokol«** obvešča svoje članstvo, da se udeleži po odposlancih proslave 100letnice rojstva pisatelja in narodnega probuditelja Frana Levstika, ki bo v nedeljo 26. julija v Velikih Laščah. Vabimo svoje članstvo, da se pridruži odposlanstvu v čim večjem številu, in sicer v svečanem kroju. Zbirališče na glavnem kolodvoru pred odhodom jutranjega vlaka (pol 8.); vožnja četrtinska, legitimacije za znižano vožnjo se dobijo pri »Putniku« po Din 2. Zdravo! — Odbor.

■ **»Ljubljanski Sokol«** naznanja svojemu članstvu pretužno vest, da je nenadoma preminul njega dolgoletni zvesti član brat dr. Stanko Novak, tajnik banske uprave. Naša dolžnost je, da ga v čim večjem številu spremimo na poslednji poti. Zbirališče članstva v četrtek 23. t. m. ob 16. uri pred mrtvašnico splošne bolnice. Obleka civilna z znakom. Pokojniku časten spomin. Zdravo! — Odbor.

■ **Higijensko razstavo na ljubljanskem velesejmu** je posetilo v torek popoldne 26 učiteljic Dravske banovine, ki posečajo gospodinjski tečaj PRK na Mladiki. Gospe in gospodične so se zamudile v razstavnem prostoru nad eno uro. Šef zdravnik higijenskega zavoda dr. Ivo Pirc je med ogledovanjem razstavljenih modelov, skic, kalupov, statistik in ostalih ponazoril govoril udeleženkam o umrljivosti v Dravski banovini, o zdravstvenih domovih in njih važnosti, o higijensko-praktičnem domu delavca, obrtnika, o urejeni kmetiji, o zahtevah modernih učnih zgradb, o zajemanju studencev in gradnji vodnjakov, o težnjah in smotrih Higijenskega zavoda ter še o nešteto drugih stvareh, ki morajo biti gospodinji današnjega časa več ali manj znane. Gospe in gospodične so dobile o stremljenjih sodobne higijene in njenih zahtevah prav lepo sliko. Učiteljice obiščejo te dni še Higijenski zavod v Ljubljani, prihodnji teden pa Zdravstvena domova na Lukovici in v Medvodah.

■ **Moški zbor Glasbene Matice v Ljubljani.** Danes v četrtek 23. t. m. pevska vaja ob 8. uri zvečer.

■ **Krajevni odbor Rdečega križa v Ljubljani** vabi samaritanke in samaritane, da se v čim večjem številu udeleže izleta v Polhov gradec, da posetimo tam ajšnjo kolonijo naših malčkov. Zbirališče in odhod z avtobusom izpred gostilne Novak na Borštnikovem trgu oziroma na Rimski cesti v nedeljo 26. t. m. ob 9. uri zjutraj.

■ **»MOTOH« KAVA DNEVNO SVEŽA!**

■ **Pevsko društvo »Krakovo-Trnovo«.** Pevska vaja v četrtek 23. t. m. odpade. Prihodnja vaja v torek 28. t. m. Vsi in točno! — Odbor.

■ **Oblastni odbor Narodne Odbrane** v Ljubljani je bil dosedaj edina organizacija Narodne Odbrane na ozemlju bivše ljubljanske oblasti. Da se delovanje organizacije razširi in poglobi, je oblastni odbor razposlal raznim nacionalnim delavcem vabilo za vstop v organizacijo. Odziv je bil zelo časten in bo vsled tega v kratkem osnovana mestna organizacija v Ljubljani kot prva krajevna organizacija. Njej bodo sledile druge.

■ **Odprta noč in dan so groba vrata.** Umrli so: Frančiška Braniselj, sestra Severijana, 34 let stara, usmiljenka, Slomškova ul. 20; Marija Zajc, 79 let stara, bivša služkinja, Vidovdanska c. 9, in Gabrijel Masnec, 76 let star, čevljar, Gorupova ul. 4. Blag jim spomin! Žalujočim naše sožalje!

■ **Obleke** najnovejšega kroja pri **»Gentlemen«** Miklošičeva 18. Angleško blago v zalogi. — 1498

■ **Nesreča.** V bolnišnico so prepeljali več ponesrečencev. Franc Gašperin, 12-letni sin ključavničarja drž. žel. iz Domžal, je med nogometom pal in si zlomil desno roko. — Franc Hribar, 28-letni šofer pri Turku, je skušal pogasiti ogenj, ki je nastal v garaži, ker se mu je vnel bencin. Pri gašenju se je opekel na obeh rokah. — Franca Slatnarja, 20-letnega ključavničarja iz Križa pri Kamniku, je napadel neki S. s kolom in mu prizadejal hude rane po vsem životu. — 41-letno Antonijo Kopačevo, ženo dninarja iz Kosez, so prepeljali v bolnišnico s hudimi krvnimi potplutbami. Kaj se ji je pripetilo, ni hotela povedati.

■ **Napad v Tomačevem.** Delavec Leopold Škodlar, stanujoč na Ljubljanski cesti 57, je prijavil policiji, da ga je v Tomačevem v bližini Znamenja napadla neka boljša družba in ga tako obdelala po glavi, da so ga morali prepeljati v bolnico. Eden izmed družbe ga je hotel celo zabosti, kar pa je preprečil s tem, da je zgrabil za rezilo, a se pri tem močno obrezal.

■ **Hijene na grobovih.** Na viškem pokopališču so odnesli neznani tatovi v noči od ponedeljka na torek z raznih grobov 18 palm, vrednih okoli 1800 Din, in več raznih rožnih grmov. Zanimivo je, da so v torek okoli 18. ure opazili na Viču okoli 30 let starega moškega srednje postave, oblečenega v moder jopič, in neko žensko z ruto na glavi, ki sta nesla več palm in rož skozi Vič proti Glincam. Palme in rože so bile izruvane s koreninami vred in jih bodo tatovi najbrže skušali prodati na trgu .

■ **Tatvina.** Pečarju Alfredu Ludersu iz Rožne doline je ukradel tat srajco, vredno 40 Din. Tat ni imel sreče, ker so ga kmalu po tatvini zasačili in ga aretirali.

■ **Okraden kopalec.** Kopalcu Josipu Megušarju, ki se je kopal na Savi, je ukradel neznan tat obleko, uro, listnico s 150 Din gotovine, več listin in ključev v skupni vrednosti 2000 Din.

■ **Kolo mu je izvabil.** Samskemu delavcu Jerneju Grudnu, stanujočemu v Zbiljah pri Medvodah, je izvabil v Vošnjakovi ulici neznan moški okoli 20 let, srednje postave, bledega obraza, oblečen v ponošeno delavsko obleko, kolo, češ naj mu dovoli, da se bo za trenutek peljal z njim, ker ga bo kupil od njega. Gruden mu je dovolil, neznanec pa je sedel nanj in se v diru odpeljal neznanokam. Kolo je vredno 400 dinarjev.

Novo mesto

Poziv. V smislu naredbe sreskega načelstva v Novem mestu, z dne 5. VII. t. l. str. pov. br. 90-31., bo v nedeljo 26. julija ob pol 7. uri na Loki priobčevanje vojnega razporeda za leto 1931.

Nogo si je izvinila. V soboto 18. t. m. si je gdč. Roza Matoh, učiteljica, sedaj na počitnicah pri svojih stariših na Brodu, občina Šmihel-Stopiče pri Novem mestu, izvinila nogo. Zdravi se doma. Želimo ji skorajšnjega okrevanja!

Slovesen pričetek strelskih vaj. V nedeljo 19. t. m. se je vršila prva strelska vaja novomeške Strelske družine. Ob 10. dop. je odkorakala izpred magistrata močna četa članstva s puškami na vojaško strelišče z godbo, kjer je udeležence pozdravil komandant mesta g. podpolkovnik Vaclav Dic. Krasno je orisal pomen strelskih družin, ki obstojajo že nad 65 let po Srbiji, g. prof. Kovač, kot zastopnik rez. oficirjev in novomeške gimnazije. Za njim je pozdravil v imenu sres. načelstva sres. kmet. referent g. Malasek, kot namestnik g. sres. načelnika. Pri otvoritvi strelskih vaj je bil navzoč tudi pres. sodišča g. dr. Kaučič. Po pozdravih, ki so se zaključili s trikratnim živijo-klicem Njeg. Vel. kralju, se je pričelo s streljanjem. Lepi in patriotični organizaciji želimo čim več uspeha in razmaha.

Iz drugih banovin

Zlato z neba

Kakor v naši banovini, je tudi v ostalih banovinah v državi predvčerajšnjim deževalo. Dež je bil dobrodošel predvsem kmetovalcem, katerim je suša že uničevala polja in travnike. Iz Osijeka poročajo, da je v torek ves dan deževalo po vsej Slavoniji. Moča bo koristila pred vsem koruzi, ki je glaven pridelek v Slavoniji. Sušo so imeli že 6 tednov. V Osijeku je začelo deževati z gromom in treskom. Strela je udarila v neko hišo, požar so pa gasilci v kali zadušili. Iz Sarajeva poročajo, da je deževalo tudi po vsej Bosni in so se kmetje oddahnili, kajti suša jim je delala že velike skrbi. Iz Splita poročajo, da so po dveh mesecih vročine in suše tudi dobili dež.

Samomor mladega bogoslovca zaradi nesrečne ljubezni

V Novem Sadu se je ustrelil 22letni teolog Stevan Novaković. Vest o tem samomoru se je razširila bliskoma po vsej Mitrovici, kjer je Novaković bil doma. V četrtek 26. t. m. se je Novaković vesel poslovil od svojih tovarišev na mitroviški promenadi in jim rekel, da bo odpotoval v Beograd. Sedel je na brzi vlak in se odpeljal res v Beograd, odtod pa takoj v Novi Sad, kjer se je nastanil v nekem hotelu. Tretji večer se je v Novem Sadu zaklenil v svojo sobo in napisal poslovilna pisma očetu in rodbini, svojemu profesorju in novosadski policiji. Okoli polnoči je pa vzel revolver in si pognal krogljo v sence. Bil je pri priči mrtev.

Njegovi tovariši so izjavili, da je Novaković zadnje čase obupal nad življenjem, češ da je življenje nesmiselno in da človek ni nikoli srečen. Pred odhodom iz Mitrovice, je šel na pokopališče, kjer se je razjokal na grobu svoje pokojne matere. Ko so mu nedavno na Savi ukradli obleko in čevlje, so ga doma okregali. On je pa odgovoril: »Oprostite, saj vam ne bom dolgo v breme. Samo do nedelje.«

Vse kaže, da se je bogoslovec odločil za smrt zaradi nesrečne ljubezni. Pred leti se je seznanil z neko lepo gimnazistko v Vel. Bečkereku in vzljubila sta se. On se je odločil za teologijo, ona mu je pa obljubila, da bo postala njegova žena takoj po maturi. Po maturi pa lepa Milka mladega teologa ni več marala. Mladenič je vzkliknil: »Če ne Milke, ne maram nobene druge in mi ni več do življenja.« Zvedel je tudi, da se Milka namerava omožiti z drugim, zato je sežgal njena ljubavna pisma, si kupil samokres in si končal življenje.

Dva avtomobila v prepadu

Na cesti iz Prijedora v Banjaluko se je pripetila huda avtomobilska nesreča upravniku pošte g. Stevanu Bartunoviću iz Bugojna. Peljal se je z rodbino iz Bosanskega Novega v Bugojno. Med vožnjo je šofer zaklical: »Izgubljeni smo!«, ker je opazil nenadoma defekt na avtomobilu. V tem hipu je krenil avto v stran in strmoglavil v 26 m globok prepad ob cesti. Pokopal je pod seboj šoferja in Barutanovića, ostale potnike je pa vrglo v cestni jarek. Šofer in poštni upravnik sta se pri padcu hudo poškodovala. — Pri Crni Rjeki se je na podoben način ponesrečil advokat Islam Filipović iz Jajca. Zaradi defekta v motorju mu je avtomobil ušel v prepad ob cesti. Advokat se je na srečo med padcem ujel na drevo in se rešil.

b **Smrt sestre Nikole Tesle.** Iz Kistanja javljajo, da je po dolgi bolezni umrla 79 let stara Angjelina Trbojević, ki je bila sestra našega rojaka, znanstvenika svetovnega slovesa, Nikole Tesle in mati zagrebškega odvetnika dr. Uroša Trbojevića.

Maribor

m **Iz gozdarske šole.** Tukajšnja gozdarska šola, ki je bila lani ustanovljena, je izdelala načrt za reorganizacijo, po kateri bi se delila na enoleten kurz za one, ki so dokončali le ljudsko šolo in v dveletno šolo za absolvente dveh razredov srednje šole ali treh meščanske. Obe šoli bi pričeli poučevati dne 1. oktobra.

m **Gasilska slavnost v Št. Ilju.** V Št. Ilju v Slovenskih goricah bo v nedeljo 2. avgusta tamkajšnje gasilsko društvo, ki obstaja šele leto dni, slovesno blagoslovilo novo motorno brizgalno. Proslave se bo udeležilo tudi predsedstvo jugoslovanske gasilske zveze iz Ljubljane. Iz Maribora bo odpeljal ob 14·30 v Št. Ilj poseben vlak s četami gasilcev iz vse Slovenije.

m **K razstavi slovenskih mest v Ljubljani.** Mestna občina je naročila za razstavo slovenskih mest v Ljubljani pri akad. slikarju prof. Antonu Gvajcu slike Mesarske, Ključavničarske in Gospejne ulice.

m **Stanje Drave.** Zaradi zadnjih nalivov je Drava včeraj narastla za 2 metra, tako da je dosegla najvišje letošnje stanje. Dravska plovba je začasno ustavila obratovanje.

m **Prenovljenje glavnega mosta.** Mestna občina bo v avgustu temeljito popravila in prenovila državni most, katerega je nedavno prevzela v svojo upravo. Prva licitacija za pleskarska dela bo 5. avgusta.

m **Zanimanje za naše sadje.** Kakor lani, tako se tudi letos tuji trgovci zelo zanimajo za štajersko sadje, posebno za hruške in jabolka, ki bodo ponekod dobro obrodila. Sklepajo se že prve pismene pogodbe in te dni bodo prispeli v Maribor tudi že prve holandski trgovci.

Obleke moške, otroške, čevlji, nogavice, solidno pri JAKOBU LAHU, Maribor. 1182

m **Zavrnjena pritožba.** Mestna občina je kot prva instanca zavrnila ugovor proti veljavnosti zadnjega občnega zbora Gremija trgovcev v Mariboru, katerega so vložili trgovci gg. Perhavec, Sax, Vicelj, Povalej in Kühar. Mestna obrtna oblast smatra, da je bil občni zbor pravilno sklican in završen, tako da ni nobenega vzroka za uradno postopanje.

m **Pijte original »CHABESO«.** 1114

m **Za brezposelne.** Borza dela v Mariboru išče za Maribor: 13 hlapcev, 4 poljske delavce, 5 vinčarjev, 3 pristavnike (majerje), 2 oženjena hlapca, 3 pastirje, dva navadna delavca, 2 strojni pletilji, 2 štoparici, 1 hotelsko sobarico, 1 orožniško kuharico, 1 tekačico, 3 delavke, 2 služkinji, 2 postrežnici, več vajenk, in sicer 4 šiviljske, 1 modistinjsko, 3 pletiljske in 1 štoparske stroke; za Maribor in okolico: 1 kleparja, 1 kovača, 2 kolarja, 2 mizarja, 1 kamnoseka, 30 rudarjev, več vajencev mizarske, kolarske kotlarske, klobučarske, kovaške, natakarske, pekovske in sluščačarske stroke, 2 varuški, 2 postrežnici, 1 trgovsko pomočnico s kavcijo za Tezno, 1 fotografinjo, 1 kuharico za orožnike, 1 hotelsko kuharico za Celje, 3 plačilne natakarice za Maribor in Rogaško Slatino, 1 hišno šiviljo za Ptuj, 3 natakarice za Maribor, Dravograd in Sv. Lenard v Slovenskih goricah.

m **Kje bi se preskrbel s špiritom in kisom za vlaganje?** Samo pri tvrdki **Jakob Perhavec,** Gosposka ulica 9. 1492

m **Izdelovanje vsakovrstnih košar, sit žičnih mrež ter ostale suhe robe: J. Antloga, Maribor, Trg svobode 1.** 1554

Klobuke, perilo, kravate nudi ugodno JAKOB LAH, Maribor. 1184

m **Kinematografi.** Grajski kino predvaja danes, v četrtek, zadnjič film »Obtoženka, priseže!«, kino Union pa od danes dalje film »Poročim svojega moža...«

m **Trg v sredo.** Včerajšnji trg je bil precej dobro založen. Kmetje so pripeljali 6 voz krompirja, kumarc in čebule in 3 voze hrušk ter drugega sadja. Lončene in lesne robe sta bila 2 voza. Okoličanke so prinesle krog 400 glav perutnine. Cene mesa in perutnine se niso spremenile, zelenjava in sadje pa je bilo ceneje kakor v soboto. Glavnata solata se je prodajala po 0·25 do 1·50 Din ena, zeljnate glave po 2 do 4 Din, kumarce 0·25 do 3 Din, paprika 0·20 do 0·50 Din, paradižniki 6 do 8 Din kg, fižol v stročju 7 do 8 Din kg, hruške 3 do 5 Din, jabolka 4 do 6 Din, grozdje 20 Din, melone 12 do 15 Din, melone vodenice 8 do 10 Din ena. Sena je bilo 16 voz po 50 do 65 Din 100 kg, slame pa 6 voz po 45 do 50 Din ali po 1·50 do 1·75 Din za snop.

Potovanje po zvezdi večernici

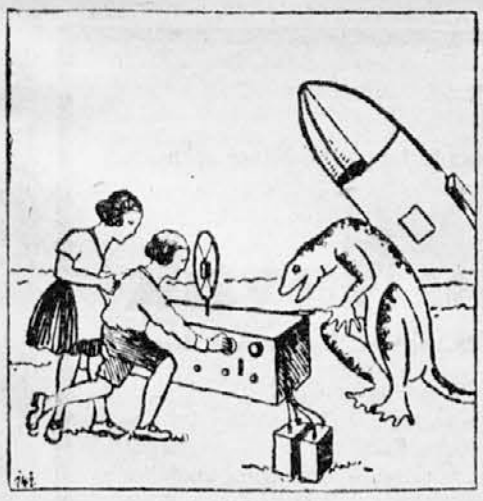

141.

Končno je nastopil tisti trenutek, ko je bilo vse dovršeno in pripravljeno. Dušan je stopil k aparatu in poslal svoj prvi poziv in pozdrav daljni rodni zemlji. Danica in Čučiruči sta stali poleg njega in nestrpno pričakovali, kaj bo. »Bo li naš klic dospel do zemlje? Ga bodo slišali in razumeli? Bodo odgovorili?« je vzkliknila deklica. »Pozdravi mamo!«

m **Rabiaten bolnik.** Zadnjič smo poročali o izgredih Rudolfa Repa na Pobrežju, katerega so ukrotil šele sosedje, pri čemer si je strl komolec. V bolnišnici pa je Rep še nadalje razgrajal in grozil svojemu dekletu, sobolnikom itd., tako da je bil službujoči zdravnik dr. Bedjanič prisiljen pozvati policijo, ki je mladeniča odvedla v zapor. Ker zaradi poškodbe na roki ni neobhodno potrebno, da bi ostal v bolnišnici, bo izročen sodišču.

m **Uboj v Ploderšnici pred malim senatom.** Pred malim senatom tukajšnjega okrožnega sodišča, kateremu je predsedoval deželno sodni svetnik dr. Lešnik, se je včeraj zagovarjal 35-letni oženjeni viničar Konrad Kraut iz Ploderšnice v Slov. Goricah, obtožen, da je 12. aprila t. l. pred Purgajevim vinotočem v Ploderšnici vrgel v prepiru in pretepu ob tla posestniškega sina Franca Čeka. Ko je Ček že ležal na tleh, je obtoženec pograbil kol in ž njim udaril 3-krat mladeniča po glavi. Mladenič se je še zavlekel v bližnje grmovje, kjer se je nezavesten zgrudil in ga tri dni nihče ni našel, tako da je med tem umrl. Kraut se je zagovarjal s silobranom. Kljub temu pa je bil obsojen na 5 let težke ječe, plačilo stroškov in izgubo častnih državljanskih pravic. Državno tožilstvo je zastopal državni pravdnik dr. Deu, obtoženca pa odvetnik dr. Irgolič.

m **K vlomu na Pobrežju.** Preiskava, uvedena po vlomu v trafiko in trgovino Miroslava Pirca na Tržaški cesti na Pobrežju, je ugotovila, da so vlomilci odnesli poleg cigaret in galanterije tudi kovčeg, v katerem so bili trije zlati prstani, ura, razne listine, pogodbe, pobotnice ter 2 nova nahrbtnika. Vsa škoda znaša 7850 dinarjev.

m **Tatvina svetiljke.** Uradniku Branku Kranjcu je v torek med 17. in 18. uro nekdo ukradel s kolesa, svetiljko, katero je imel na Zrinjskega trgu, vredno 250 Din.

m **Tatvina steklenic.** Iz skladišča trgovca Alojzija Arbeiterja na Radvanjski cesti je neznanec ukradel 150 literskih steklenic, vrednih 450 Din.

Maščevalna požigalska roka v Makolah

Vrli gasilci so požar omejili in preprečili, da ni pogorela vsa vas

Poljčane, 21. julija.

Nekako ob pol 10 se je v torek predpoldne ves upehan od hitre vožnje zglasil pri našem gasilcu Gajšku kolesar in skoro v eni sapi povedal, da v Stranjskih Makolah gori. Že je kar nato zatrobil Gajšek v gasilni rog na pomoč. Kot bi trenil, so se z vseh strani zbrali pred gasilnim domom naši vrli gasilci ter pridrveli s svojim avtobusom in motorko tekom dobrih 15 minut v poldrugo uro oddaljene Makole na kraj požara.

Ogenj je izbruhnil pri posestniku Jožefu Koserju. V času nesreče je bila doma samo babica z otroci, gospodar in gospodinja pa sta orala na njivi, ko nenadoma zapazita, da je njih domačija v plamenu. Začel je goreti hlev — lesen in s slamo krit. Navzlic temu, da so takoj prihiteli na pomoč sosedje, plamena niso mogli več udušiti, jedva so rešili živino. Že je ognjeni zubelj začel tudi lizati novo lani zgrajeno zraven stoječe poslopje in da niso prihiteli v tem kritičnem trenutku naši gasilci, bi bilo tudi po njej. Kajti vode ni bilo pr iroki in je bilo zato tudi gasilcem delo otežkočeno. Morali so napeljati cevi do nekaj sto metrov oddaljene Dravinje. Posrečilo se jim je v kratkem času ogenj pogasiti in obvarovati ne le posestnika, ampak tudi cele vasi nadaljne nesreče. So namreč hiše tesno druga poleg druge in razen dveh, treh, vse krite s slamo in je bilo razen tega tedi vetrovno.

Posestnik, ki mu je pogorela, poleg hleva, tudi vsa krma in žit ter lepa preša, ima precej škode. Je sicer zavarovan, a premalo.

Kako je požar nastal, še ni dokončno pojasneno. Sumi pa se, da ga je podteknila zlobna roka iz maščevalnosti.

Tolpa ciganov zažgala gospodarsko poslopje

Velik požar vTepanju pri Konjicah -- Škode je za 300.000 Din

Slov. Konjice, 21. julija.

Ponoči dne 21. t. m. okoli pol tretje ure je izbruhnil velik požar v Tepanju pri Konjicah. Tik ob državni cesti stoji okoli 40 m dolgo in 12 m široko gospodarsko poslopje posestnika Franca Lamuta iz Tepanja.

Usodnega večera je prispela tolpa ciganov na dvovprežnem vozu v vas. Zaprosili so posestnika Lamuta za prenočišče v hlevu gospodarskega poslopja, kar jim je tudi dovolil. Toda sredi noči je že bilo vse poslopje v plamenih. V spodnjih prostorih je imelo spravljeno gasilno brizgalno jedva ustanovljeno gasilsko društvo iz Tepanja. V naglici so jo izvlekli ter takoj pričeli gasiti. Na srečo se nahaja voda prav blizu, toda zaradi obilnega dežja je bila pomešana z žagovino ter tako povzročala motnje v brizgalni.

Neumornim tepanjskim gasilcem je uspelo požar v toliko omejiti, da se ni širil na bližnja poslopja, kar bi dovedlo vsled gosto nasejanih hiš do velike katastrofe. Deloma je tudi ugodno vplival dež. Na pomoč so prispeli tudi gasilci iz Konjic z motorno brizgalno ter gasilci iz Žič. Iz gorečega poslopja, ki je bilo do vrha napolnjeno s senom, slamo, vozovi i. dr. ni bilo mogoče rešiti ničesar. Tudi ciganom je zgorel konj. Težko prizadet je tudi kolarski mojster gospod Kern, ki je imel tam svojo delavnico, stanovanje in zalogo lesa. Bil je zavarovan le za 15.000 Din, dočim trpi škode preko 30.000. Tudi poslopje samo je bilo zavarovano le za 100.000 Din, a škoda znaša nad 300.000 Din. Obenem je bil ob tej priliki ponovno nesrečen posestnik Črešnar, kateremu je pred kratkim zgorel hlev in je vsled tega imel spravljeno vso krmo v Lamutovem gospodarskem poslopju, kjer ga je sedaj ponovno doletela nesreča.

Novice iz Rajhenburga

..**Grozna suša,** ki pritiska že skoro ves junij in julij, bo vse uničila. Zalostno sliko nam nudijo naša polja in travniki. Vse je povešeno in suho. Kmetje z obupom gledajo v bodočnost. Blagodejno je v ponedeeljek vplival dež, samo dosti premalo ga je bilo.

V nedeljo so igrali senovski in rajhenburški nogometaši v Krškem proti tamošnjemu sportnemu klubu. Igra se je končala v razmerju 2:2 (2:0) in je potekla vseskozi fair. Kakor pri vseh podeželskih klubih, tako je tudi pri nas pereče vprašanje sportnega igrišča.

Po naših krajih je še polno spominov iz predvojne dobe. Skoro v vsakem večjem kraju opaziš kamenite podstavke, na katerih so se šopirile glave avstrijskih mogotcev. Tudi v našem trgu imamo tak kamenit steber z avstrijskim napisom, ki ga je sicer že močno oglodal zob časa, vendar stoji ta kamen kakor spomin na one dneve tlačanstva., robstva in sedaj po trinajstih letih osvobojenja bi bil že vendar čas, da zginejo ti — sramotni stebri iz slovenskih — jugoslovanskih krajev. Zato proč s temi kamni za vsekdar, to zahteva naš narodni ponos in zavednost.

Podal je ostavko načelnik »Prostovoljnega gasilnega društva« v Rajhenburgu g. M. Vutkovič. Do občnega zbora bo načeljeval g. Jože Sinkovič.

Pred nedavnim časom nas je zapustil g. ing. Ivanovič, ki je bil uslužben pri tukajšnjem rudniku odšel v Trbovlje. Gosp. Ivanovič je bil marljiv sokolski delavec in je bil med rudarji navse priljubljen. Na novem mestu želimo g. inženerju vso srečo in zadovoljstvo.

Krvav pretep pri taborenju

Centrala Krekovih družin nam je poslala ta-le popravek:

Ni res, da se je vršil tabor Krekove mladine dne 12. julija t. l. popoldne, pač pa se je vršil dopoldne pri cerkvi fare sv. Jedert. Ni res, da se je vršil tabor v gostilni, pač pa je res, da se je vršil na prostem pred cerkvijo. Ni res, da se je izvršil pretep pri taborenju, pač pa je res, da se je vršil pretek popoldne po taboru in se ga niso udeležili člani organizacije, katera je priredila tabor, torej pretep nima s taborom nikake zveze.

Poljčane

Šah. Stanje dobljenih partij je po ponedeljkovem igranju sledeče: Vodi Živko z 11, dalje sledijo Mahorič Zmago 9, Mahorič Fr. 8 in pol, Deutschmann, Gener 6, Zelenko 4 in pol, Birnstingl, Brence, Koblížek 4, Kozjek 3 itd.

Rimske toplice

Koncert. V soboto zvečer se je vršil v veliki dvorani tukajšnjega kopališča v korist kopališke kapele dobrodelni koncert. Na sporedu so bili izbrani komadi. Sodeloval je prof. Zamola. Po končanem koncertu se je razvil prav družaben večer. Istotako so bili pri koncertu soudeleženi gg. konzervatoristi iz Ljubljane, ki vodijo kopališko salonsko kapelo.

Mokronog

Dva nova grobova. V ponedeljek je izdihnil svojo blago dušo g. Martin Krivec, star 53 let. Bil je poštenjak ter vzoren živinorejec in vinogradnik. Bival je dolgo tudi v Ameriki, odkoder se je vrnil z obilnimi izkušnjami. — V Dolnji Sevnici je pa umrl 81letni posestnik in gostilničar g. Jakob Varcinger. Pokopali so ga ob lepi udeležbi prebivalstva in z vsemi častmi! N. p. v m.! Žalujočim sožalje!

Škocijan

Kmetijske vesti. Poljski pridelki so spravljeni pod streho, žal pa bodo več kot polovico manj namlatili kot druga leta. V prvi vrsti je temu vzrok huda suša, radi katere je zrnje ostalo drobno, in tudi dvakratna toča je uničila več kot tretjino pridelka. Paleča suša, katera traja v vseh naših krajih še naprej, bo uničila krompir, koruzo, fižol in kar je pri naših kmetih glavno: ajde ne bodo pridelali nič, ker je radi suše zemlja za oranje pretrda in ne morejo posejati niti ajde niti repe. Prav tako odpada zaradi suše sadje. Sena so letos nakosili tudi polovico manj kot druga leta. Otave pa sploh ne bo, kajti travniki so popolnoma goli, ker nimajo vlage. Edino vinogradi bodo letos nadvse lepo obrodili, grozdje je že precej debelo; kljub temu da je toča dvakrat poklestila vse druge pridelke, grozdju ni naredila omembe vredne škode. Samo s trto bo imel posestnik vinograda drugo leto več dela, ker je precej poškodovana in jo bo treba pravilno obrezati. Zadnje deževanje je trajalo v nekaj pretrganih po četrt ure trajajočih nalivih, vendar pa razpokani zemlji dež ni skoro nič koristil in naši kmetje z obupom gledajo v bodočnost. Vina bo pač dovolj, a kaj jim bo z njim pomagano, ko ga ne morejo spraviti v denar za nobeno ceno, še lanskega pridelka imajo dovolj v zidanicah.

Premestitve. Premeščen je bil preglednik finančne kontrole g. Luka **Matijašević.** Odšel je v Višnjo goro. Na novem mestu želimo vestnemu uradniku obilo sreče in uspehe. Na njegovo mesto je prišel preglednik fin. kontrole g. Martin **Urekar** iz Vevčanov. — Premeščen je tudi žandarmerijski narednik g. Martin **Lorber** v Kočevsko Reko. Na njegovo mesto je imenovan narednik g. Franc **Možek** iz Črmošnjic

Avto zgorel — potniki lažje ranjeni

Marenberg, 21. julija.

V ponedeljek 20. t. m. se je mudila večja družba iz Brezna ob Dravi v Marenbergu po opravkih. Prišla je z avtom, katerega je vozil šofer Fric Edvin, doma iz Ribnice na Pohorju.

Ko so v trgu vse potrebno uredili, so se proti večeru odpravili nazaj proti domu. V Sp. Vižingi na klancu, kjer zavije državna cesta v precej ostrem ovinku, je nenadoma počila pnevmatika na levem zadnjem kolesu avtomobila. Šofer Fric je avtomobil z vso močjo zavrl, vendar ga pa ni mogel ustaviti. Zaletel se je v precejšen kup gromoza, ki se nahaja ob cesti, odtod pa je avto zavozil z vso silo v bližnje drevo ter se prevrnil.

Potniki, ki so se nahajali v avtomobilu, so zleteli v velikem loku iz njega ter so se v trenutku znašli na cesti. Le Arenik Miroslav je padel pod avtomobil, vendar pa je odnesel le nekaj lažjih poškodb. Tudi ostali so dobili več ali manj lažje poškodbe po obrazih in telesu.

Po defektu je avto takoj začel goreti, ker se je bencin vnel v motorju. Ker ognja niso mogli pogasiti, je ves prednji del zgorel. Sreča v nesreči je, da ni motor eksplodiral.

Šofer Fric Edvin ima veliko škodo, ker je avtomobil popolnoma pokvarjen in neraben. Potniki so po prestanem strahu nadaljevali pot peš proti domu. Šofer je pa obupno ogledoval svoj razbit avto in odnesel one dele, ki bodo še uporabni.

Ptuj

Volitev minoritskega provincijala. Jugoslovanska minoritska provinca ima te dni tu svojo glavno skupščino, katere se udeleži tudi minoritski general Dominik Tavani iz Rima, v spremstvu generalnega tajnika patra Timodeja Brautchleja. Včeraj so izvolili jugoslovanskega provincijala. Izvoljen je bil pater dr. Bernard Polonio, ki je bil pred leti gvardijan v Ptuju in je po rodu Hrvat. Danes volijo gvardijana. S tem bo kapitelj zaključen. Minoriti imajo v Jugoslaviji svoje samostane v Ptuju, Zagrebu, Pančevu, Splitu, Nišu in Šibeniku.

Aretacija tatice. Tu je bila aretirana služkinja Rozalija Gajčičeva, ki je v zadnjih tednih pri raznih strankah pokradla za okrog 7000 Din obleke in perila. Izročili so jo sodišču.

Rogaška Slatina

V soboto in nedeljo 25. in 26. t. m. se bo vršila proslava v čast sv. Ani, zaščitnici zdravilišča. Na predvečer bo svečanostna proslava z ognjemetom ob spremljevanju godbe v parku. V nedeljo pa bo v veliki dvorani zdraviliškega doma tradicijonalni Anin ples; po predpripravah sodeč, ne bo zaostal za eleganco prejšnjih let. Za ples se pripravljajo, kakor čujemo, odlični krogi v Mariboru, Celju, Krapini, Zagrebu in drugod.

Vrhnika

Delavski tabor na Vrhniki. Ni res, da se je vršila sv. maša ob 9. uri, res pa je, da se je vršila ob 10. uri. Ni res, da je prišel k prireditelјem med sv. mašo orožnik g. Muha, pač pa je res, da je bil pri meni v tej stvari že ob pol 9. uri g. Pavlič, orožnik, ki je bil tudi delegiran na kraj tabora. Ni res, da tabor ni bil prijavljen, pač pa je res, da je bil prijavljen sreskemu načelniku ljubljanskemu od Centrale Krekovih družin v Ljubljani 8. julija 1931 pod opr. štev. 596-31. in ni bil do časa tabora, t. j. 19. julija ne dovoljen in ne prepovedan. Ni res, da sem po sv. maši povedal ljudem, da se tabor ne more vršiti radi »**Rerum novarum**«, pač pa je res, da sem povedal, da bi jaz, ako bi smel, govoril o »Rerum novarum. Ni res, da sem jaz tu mislil na 6. januar, pač pa je res, da sem mislil edino na okrožnico papeža Leona XIII., ki je bila izdana pred 40. leti, ki obravnava delavsko vprašanje in nosi naslov »Rerum novarum«. Koprivec Matic.

Radio

Ljubljana, četrtek, 23. julija. 12.15 Plošče. (Pevske točke: Tauber, Völker, šlagerji). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.30 Gdč. Carmen Antič, poje narodne in domorodne pesmi, nato plošče. 19.30 Dr. Ulaga: Gimnastična ura. 20.0 Vremenska napoved. 20.05 Dr. Čampa: Časniki in časnikarstvo. 20.30 Kompozicijski večer prof. J. Breznika. 21.15 Šlagerje poje Mirko Premelč, pri klavirju Slane Fink. 22.00 Prenos plesne glasbe iz Park hotela Kazino na Bledu. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, petek, 24. julija. 12.15 Plošče. (Odlomki iz oper, simfonije,) 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.30 Salonski kvintet. 19.30 Gdč. Cilka Krekova: Gospodinjska ura. 20.00 Gdč. Anta Kovačič: »Wilder«, pravljice za odrasle. 22.00 Časovna napoved dnevne vesti, sport. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, četrtek 23. julija. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 20.15 Poročila. 20.30 Koncert (Ljubljana). 22.30 Novice. 22.40 Po tujih postajah.

Zagreb, petek, 24. julija. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 20.15 Poročila. 20.30 Beograd. 22.30 Novice in vreme. 22.40 Lahka večerna glasba.

Beograd, četrtek 23. julija. 11.30 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 19.00 Plošče. 19.30 Narodne (trio). 20.00 Zdravstvo. 20.30 Ljubljana. 22.30 Novice. 22.50 Večerni koncert Radio orkestra.

Beograd, petek, 24. julija. 11.30 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 19.00 Narodne na harmoniko. 19.30 Vokalni koncert. 20.00 Predavanje. 20.30 Klavirski koncert. 21.20 Komedija. 22.00 Radio orkester. 22.30 Novice. 22.50 Plošče.

Praga, četrtek, 23. julija. 11.30 Plošče. 12.30 Bratislava. 14.00 Higijena. 14.30 Brno. 17.10 Plošče. 19.05 Vokalni koncert. 19.30 Instrumentalni koncert. 20.25 Flavta. 21.05 Operne arije. 21.30 Pianino koncert. 22.15 Orgle.

Praga, petek, 24. julija. 11.30 Plošče. 14.30 Bratislava 17.10 Plošče. 19.30 Narodne pesmi. 19.50 Brno. 21.00 Koncert češke Filharmonije 22.15 Plošče.

Novi jugoslovansko-avstrijski carinski tarifi

Trgovinska pogodba med našo državo in republiko Avstrijo, ki je stopila 20. t. m. kot provizorij v veljavo, je izpremenila carinske postavke v avstrijskih in naših carinskih tarifah. Glede našega izvoza vsebuje nova pogodba te-le odredbe:

Pšenica jugoslovanskega izvora v letni količini 5000 kvintalov se bo pri uvozu v Avstrijo carinila po tarifi, ki bo za 3·20 zlate krone nižja od sicer veljavnih tarif za pšenico. Ta odredba stopi v veljavo, kadar na to pristanejo države, ki so z Avstrijo v trgovinskih odnošajih na temelju klavzule največjega popusta. Avstrijska vlada bo prizadete države prosila za izjave v gornjem smislu. Če prizadete države ne bi na to pristale, se začno takoj pogajanja za ponovno reguliranje prometa s pšenico. Za moko in pšenični zdrob je določen dodatek k carini 3·50 zlatih kron za 100 kg, medtem ko je prej znašal 3 zlate krone.

Za namizno grozdje je ostala carina 10 zlatih kron kakor v prejšnji pogodbi, le s to razliko, da je v stari pogodbi določena teža 515 kg, medtem ko nova pogodba ne fiksira najmanjše, nego največjo težo. Razen tega je stara pogodba določala kot zavoje, v katerih se je grozdje uvažalo, košare iz deščic. Nova pogodba dovoljuje vse zavoje, ki so v običajni trgovini. Sveže slive so proste vsake uvozne carine. Pri suhih slivah so ostale neizpremenjene odredbe stare pogodbe. Hmelj in hmeljeva moka sta po novi pogodbi prosti uvozne carine, medtem ko je stara pogodba določala carine 20 zlatih kron.

Za klavno govedo določa nova pogodba carino po 9 zlatih kron za letno količino 10.000 kosov ne glede na težo, ki jo stara pogodba diferencira. Za govedo, ki opravlja delo, in za plemensko govedo je določena carina 70 zlatih kron mesto 50 zlatih kron po stari pogodbi. Za junice je carine 50 zlatih kron mesto 35, kakor jih je določala prejšnja pogodba, za perutnino 8 zlatih kron, mesto 4. Za 21.000 svinj v teži 110 do 150 kg je predvidena carina po 18 zlatih kron, kakor je bila tudi v stari pogodbi, vendar stara pogodba ni fiksirala letne količine. Svinje za mast, težke čez 150 kg, so proste carine, prav tako tudi svinje mandliške pasme, težke več ko 126 kg, ne glede na količino. Po stari pogodbi so bile svinje za mast, težke čez 150 kg, proste carine. Avstrijska vlada je v pogodbi sprejela obvezo, da se začne na predlog jugoslovanske vlade na novo pogajati za ponovno regulacijo prometa s svinjami v primeru, če nastanejo težkoče v prometu.

Za svinje mandliške pasme, očiščene in z izrezano slanino v celih komadih je za letno količino 15.000 kvintalov določena carina 12 zlatih kron. V stari pogodbi količina ni bila fiksirana. Za ostalo svinjsko meso v letni količini 15.000 kvintalov je predvidena carina 26 zlatih kron, prav tako kakor v stari pogodbi, ki ni predvidevala omejitve pri letnih količinah.

Bučno in tikvino olje je prosto carine, kakor je bilo tudi prej. Za vino z najmanj 10% alkohola določa pogodba 30 zlatih kron carine, za vina od 10 do 14% alkohola pa 35 zlatih kron. Za vino v steklenicah se plača 80 zlatih kron carine. Te postavke so iste kakor v prejšnji pogodbi, le diferencijacija po odstotkih alkohola je ugodnejša kakor je bila prej.

(Se nadaljuje.)

Konferenca sadnih trgovcev v Dravski banovini

Z letošnjo sadno sezono se je poživelo tudi gibanje sadnih trgovcev. Sadna trgovina postaja vedno važnejši afktor, pa posveča izvozu našega svežega sadja vso pažnjo ministrstvo trgovine in industrije.

Kakor vse druge izvozne stroke, tako se bori tudi sadna trgovina z mnogoterimi težkočami, ki ovirajo uspešnejši izvoz. Med drugimi težkočami, ki jih je tudi sadni trgovini prineslo splošno neugodno gospodarsko stanje, postaja spričo veliki inozemski konkurenci pereče vprašanje prevoznih tarif, hitre odpreme sadja itd.

S pravilnikom, ki ga je izdalo ministrstvo trgovine in industrije, se ureja izvoz svežega sadja. Po tem pravilniku bodo smeli izvažati sadje le protokolirani trgovci, ki se prijavijo Centralni komisiji za izvoz sadja v Beogradu in ki jim Centralna komisija izda tozadevno potrdilo zadruge za svoje člane in sadjarji za svoje lastne pridelke. Zelo važne so nadalje določbe pravilnika glede kontrole in odpreme sadja. Zato je za vsakega sadnega trgovca jako važno, da je poučen o določbah pravilnika.

O položaju v naši sadni trgovini, o pospeševanju strokovnih interesov in o ureditvi izvoza po novem pravilniku, se bo razpravljalo na **konferenci sadnih trgovcev dravske banovine, ki jo sklicuje Zveza trgovskih gremijev za Slovenijo v Ljubljani in ki se bo vršila v nedeljo, 26. t. m. ob 12'30 v mali dvorani Celjskega doma v Celju.**

Na konferenco so vabljeni vsi sadni trgovci, ki se naj je v svojem interesu zanesljivo udeleže.

Gospodarske vesti

× **Odpis davka radi toče in drugih elementarnih nezgod.** Kmetovalec, kateremu prizadenejo škodo na pridelkih toča in druge elementarne nesreče, lahko pod gotovimi pogoji doseže odpis osnovnega davka na dohodek od zemljišča. Da se ne izgubi pravica do odpisa davka, se mora prijaviti vsaka občutnejša škoda, ki je bila prizadeta po elementu in ki daje pravico do odpisa, brez takse najdalje v osmih dneh od dne, ko se je škoda opazila. Prijave se morajo vlagati pri pristojni katastrski upravi, za področje ljubljanske občine pri katastrski upravi v Ljubljani. Podrobnejša tozadevna navodila glede vlaganja prijav za odpis zemljarin so interesentom objavljena na občinski deski.

× **Denar z nikla.** Posebna komisija strokovnjakov Narodne banke je sestavila načrt zakona o kovanju drobiža in pravilnik o izvršitvi tega zakona. Oba načrta je izročila finančnemu ministrstvu, da ju spopolni in eventuelno spremeni. Kovali bodo najprej denar iz nikla, in sicer po 5, 10 in 20 Din.

× **Grško-bolgarska trgovinska pogajanja,** ki so se pred kratkim pričela v Atenah, da se uredijo trgovinski odnošaji med obema državama, niso privedle do nikakršnega rezultata in so bila spričo tega za nedoločen čas prekinjena.

Borzna poročila

dne 22. julija 1931.

Devize

Ljubljana, 22. julija. Amsterdam 2274·05 do 2280·89, Bruselj 786·18—788·54, Curih 1097·25 do 1100·75, London 273·76—274·58, Newyork 5632·13 do 5649·14, Pariz 221·53—222·19, Praga 167·16 do 167·66, Trst 295·15—296·05.

Zagreb, 22. jul. Amsterdam 2274·05—2280·89, Dunaj 794·71—795·81, Bruselj 786·18—788·54, London 273·76—274·58, Milan 295·15—296·04, Newyork kabel 5643·14—5660·14, Newyork ček 5632·14—5649·14, Pariz 221·53—222·19, Praga 167·16—167·66, Curih 1097·25—1100·55.

Beograd, 22. julija. Amsterdam 2274·05 do 2280·89, Bruselj 786·19—788·55, Dunaj 793·41 do 795·81, London 273·76—274·98, Milan 295·11 do 296·05, Newyork 5632·14—5649·14, Pariz 221·51 do 222·19, Praga 167·16—167·66, Stockholm 1508·71—1513·25, Curih 1097·25—1100·55.

Dunaj, 22. julija. Amsterdam 286·58, Atene 9·2019, Beograd 12·5725, Bruselj 99·10, Bukarešta 4·2125, London 34·50, Madrid 67·25, Milan 37·17, Newyork 711·20, Pariz 27·90, Praga 21·075, Sofija 5·1550, Stockholm 190·10, Varšava 79·57, Zürich 138·40.

Curih, 22. julija. Beograd 9·095, Pariz 20·17, London 24·96, Newyork 514·75, Bruselj 71·65, Milan 26·90, Madrid 47·20, Amsterdam 207·30, Dunaj 72·31, Stockholm 157·55, Oslo 137·40, Kopenhagen 137·40, Sofija 3·725, Praga 15·24, Varšava 57·65, Budimpešta 90·025, Atene 6·65, Carigrad 2·435, Bukarešta 3·055, Helsingfors 12·91.

Vrednote

Ljubljana, 22. julija. 8% Bler 89, 7% Bler 78. Vse ostalo neizpremenjeno.

Zagreb, 22. julija. Državni papirji: 7% inv. pos. 83·50 bl., 4% agr. obv. 50 bl., 7% Bler 75·50—76, 8% Bler 86·50—87·75, 7% pos. Hip. b. 76 d., 6 begl. obv. 60·50—61·50, vojna škoda ar. 363—365, kasa 363—365, ult. dec. 368—370. — Banke: Hrvatska 50—50, Prištediona 957·50—965, Jugosl. Union 150—155, Jugo 67—68, Ljublj. kred. 120—123, Mednarodna 68 d., Narodna 6350—6400, Srbska 190 do 192, Zemaljska 120—122. — Industrije: Šečerana Osijek 225—235, Trboveljska 221 do 235, Slavonija 200 d., Vevče 120 d., Nar. šum. 25 d., Gutfmann 110—118, Slaveks 25 d., Danica 65—70, Drava 235—236, Nar. mlin 15 bl., Isis 46 bl., Dubrovačka 300—340, Jadr. pl. 520 bl., Oceania 190 d.

Beograd, 22. julija. 7% inv. pos. 84·50 d., 4% agr. obv. 44·50—45, 6% begl. obv. 61·50, vojna škoda 361—363, ult. jul. 362, ult. dec. 375 do 376, Narodna banka 6400.

Dunaj, 22. julija. Bankverein 14·40, Prioritete 93·05, Trbovlje 28·05, Leykam 2.

Notacije naših državnih papirjev v inozemstvu

Newyork, 22. julija. 8% Bler 85·50—89, 7% Bler 72—73, 7% pos. dr. hip. b. 72·50—75.

Žito

Ljubljana, 22. julija. Tendenca: čvrsta, promet: 1 vagon pšenice.

Novi Sad, 22. julija. Ječmen: novi baški in sremski 64-64 kg 107·50—112·50. Koruza: baška 102·50—105, baška iz somborske okolice 102·50—105, banatska 96—98, sremska iz indijijske okolice 102·50—105, iz šidske okolice 103 do 106. Vse ostalo nespremenjeno. Tendenca: mirna. Promet: 54 vagonov.

Les

Ljubljana, 22. jul. Tendenca: nespremenjeno slaba, brez prometa.

Sport

LAHKOATLETSKO PRVENSTVO JUGOSLAVIJE

V Zagrebu se je vršil v soboto in nedeljo prvi del državnega prvenstva v lahki atletiki za poedince. Dokončano je bilo prvenstvo v **desetoboju** in je postal državni prvak Branko **Kallay** (Marathon) s 6084·60 točkami, kar je nov jugoslovanski rekord.

V **maratonskem teku** (42·2 km) sta startala tudi Ljubljančana Sporn in Senčar (oba Ilirija). Vodila sta dobršen del proge, sta pa morala nato radi neznosne vročine izstopiti. Zmagal je **Vidović** (Concordia) v zelo slabem času 4 ure 3 4minut. Lanski prvak Sporn je rabil lani na isti progi poldrugo uro manje.

V **balkanski štafeti** 800, 400, 200, 100 m je zmagal **Hašk** (Tučan, Žokalj, Schreiber, Jamnicky) v času novga rekorda 3:31'6. Tučan je rabil za 800 m 1:58!

Dr. **Narančič** je v metu diska **obojeročno** postavil s 74'42 m (40'94 in 33'58) nov rekord. Zmagal je tudi v krogli obojeročno s 25'09 m (14'10 in 10'99).

Še en rekord je padel na 4 × 400 m po Hašku 3:37'8 v postavi Lapenna, Schreiber, Jamnicky, Tučan.

Ostali rezultati: skok v daljavo brez zaleta: 1. Jamnicky 2'83 m, kopje obojeročno: 1. Gašpar (Concordia) 69'75 m, hoja 25 km: 1. Novak (Marathon) 3 ure 7 sek., skok v višino brez zaleta: 1. Jamnicky 1'40 m.

DELAVSKA OLIMPIJADA NA DUNAJU

Ob prisotnosti 30.000 gledalcev so otvorili na Dunaju v novozgrajenem stadionu delavsko olimpijado. Udeležba narodov je bila ogromna.

V lahki atletiki je nič manj kot 403 prijavljencev. Dosedaj so se vršile predtekme, ki so prinesle dokaj dobre rezultate. Navesti hočemo po dva najboljša v vsaki disciplini.

110 m zapreke: Lethonen in Lethinen (oba Finska) 16'2; 400 m zapreke: Lethonen 57, Schubert (Avstrija) 60'2; 100 m: Hansen (Norveška) 10'8, Reine (Nemčija) in Freudmann (Avstrija) 11; 200 m: Neumann (Nemčija) 22'1, Hansen (Norveška) 22'3; 400 m: Hansen (Norveška) 50'1, Czefay (Madjarska) 50'8; 800 m: Erdinger (Avstrija) 1:59'2, Huve (Nemčija) 2:02; 1500 m: Guseff in Bohlas (Finska) 4:07'7; 5000 m: Salvinen (Finska) 15:15'6, Eckholm (Finska) 15:16'3; 10 km: Harjou (Finska) 32:37'7, Eckholm (Finska) 32:36'3; skok v daljavo: Helgessen (Norveška) 6'92 m, Antricke (Nemčija) 6'78 m; skok v višino: Helgessen (Norveška) 1'88 m, Görsch (Nemčija) 1'83 m; skok ob palici: Flink in Kristofferson (Finska) 3'60 m; troskok: Helgessen (Norveška) 14'10 m, Takkinen (Finska) 14'05 m; kopje: Takkingen (Finska) 59 m, Jessen (Norveška) 57'68 m; krogla: Coufal (Avstrija) in Franzen (Finska) 13'42 m; disk: Pären (Finska) 45'20 m, Eriksen (Norveška) 43'08 m.

Budimpešta : Berlin 59:38. Na lahkoatletskem dvomatchu v Budimpešti je sigurno zmagala Budimpešta. Rezultati so bili izvrstni, navedemo najboljše. 800 m Barsi (Budimpešta) 1:53'4 madjarski rekord, 1500 m Krause (Ber.) 4:00'6, 110 m zapreke Besetitzky (Berlin) 15'2, 4 × 100 m Budimpešta 42'1, disk Donoghan (Budimpešta) 47'51 m.

Akki Järvinen je dosegel pri prvenstvu Finske v desetoboju 8160 točk in je skoro dosegel svoj svetovni rekord.

Senzacija v Davis cupu je vsekakor zmaga Anglije nad Ameriko s 3:2. Austin (Anglija) : Wood (Amerika) 2:6, 6:0, 8:6, 7:5, Schields (Amerika) : Perry (Anglija) 10:8, 6:4, 6:2, Lott : Van Ryn (Amerika) : Perry : Hughes (Anglija 6:1, 6:3, 4:6, 6:3, Perry : Wood 6-3, 8:10, 6:3, 6:3. Austin : Shields 8:6, 6-3, 7-5. Anglija nastopi v finalu proti Franciji, ki brani pokal.

JESENSKI VELESEJEM NA LIPSKEM

od 30. avgusta do 3. septembra 1931.

Vzorčni sejem v 40 sejmskih palačah v notranjosti mesta. **Sejem stavbnih, pohištvenih in pogonskih potrebščin** v dvoranah 1, 2, 3, 4, 6, 11, 12, 19 in 20 sejmskega prostora. Obsežna in pregledno urejena ponudba! Zahtevajte pojasnila in podatke **o ugodnostih in potnih olajšavah od**

W. ERKEN-A, ZAGREB

Starčevičev teg 6-I, telef. 75-91, brzojavni naslov: Erkenag Zagreb ali od **Zunanjena urada Lipskega velesejma Beograd, Knez Mihajlova 33**

Agitirajte za Jugoslovana!

Telefon 2059
Premog suha drva
Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Malinovec
pristen, naraven na malo in veliko prodaja lekarna doktor G. PICCOLI, Ljubljana, Dunajska c. 6

Kdor
hoče elegantno oblečen biti, naj se zglasi pri
Gombocu
Maribor
Aleksandrova cesta 24

Stavbne nasvete
daje tehnični biro „Tehna", Ljubljana, Mestni trg 25-I. 507

Sprejmem
vajenca, krepkega, poštenih starišev, z vso oskrbo, in pomočnika za pohištvo. - Avgust Černe, mizarstvo, Zg. Šiška 122. 1677

Vrtne zaklopne stole
prodaja pisarna Tribuč na Glincah — tel. 2605 1579

Nogavice, rokavice, volna in bombaž
najceneje in v veliki izbiri pri
KARL PRELOG
Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg.

Morski vrag
eden najlepših romanov svetovno znanega ameriškega pisatelja Jacka Londona, se dobi za nizko ceno Din 20·—, vezan izvod Din 30·—. Naroča se pri upravi »Jugoslovana«, Ljubljana, Gradišče št. 4.

Za počitnice berite
»V oklopnjaku okoli sveta«. Pestro in zabavno čtivo. V dveh delih; vsak del po Din 20·—, vezan Din 26·—. Naroča se pri upravi »Jugoslovana«, Ljubljana, Gradišče št. 4.

Zakon o uradnikih
(U. Z.) Nujno potreben vsakemu državnemu uradniku, dobite v upravi „Jugoslovana", Ljubljana, Gradišče 4. Knjižica obsega 194 strani, od katerih odpade 17 na stvarno kazalo. Cena 18 Din. Za poštnino 1 Din v znamkah. Naročite ga še danes, ker je zaloga majhna.

Kneginja Zurova
prekrasni ljubavni roman. Cena Din 30·—, v platnu vezan 35·—. Naroča se pri upravi „Jugoslovana", Ljubljana, Gradišče štev. 4

Makulaturni papir
se poceni proda
Na razpolago večja količina
Naslov pove uprava Jugoslovana

Za slaščičarje
Najfinejša nougat masa in modelir-marcipan
kg à Din 60·— nudi tvrdka 1658
Fr. Dolinar, Ljubljana - Poljanska cesta 19

✝

Društvo politično-upravnih uradnikov v Ljubljani naznanja tužno vest, da je tajnik društva gospod

dr. Stanko Novak

sekretar banske uprave in rez. pešad. kapetan I. klase

dne 21. julija nenadoma po kratki bolezni preminul.

Pogreb bo danes, dne 23. t. m. iz mrtvašnice splošne bolnice ob 4. uri popoldne na pokopališče k Sv. Križu.

Marljivemu sodelavcu, zvestemu tovarišu in vzornemu uradniku ohranimo časten spomin!

V Ljubljani, dne 23. julija 1931.

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

VI. No. 5383/4. 2053

Odlok.

Na pobudo mag. pharm. Oblaka Josipa, lekarniškega asistenta, sedaj v Dobrni, ter po zaslišanju banskega sanitetnega sveta in lekarnarske zbornice, odločam na osnovi § 11, zadnji odstavek, zakona o lekarnah in nadzorstvu nad prometom z zdravili, da se ustanovi nova javna lekarna v Št. Vidu nad Ljubljano.

Interesenti imajo pravico pritožbe zoper to odločbo na ministrstvo za socijalno politiko in narodno zdravje v tekom 15 dni od dneva razglasitve v »Službenih objavah« kraljevske banske uprave Dravske banovine.

Pritožba se mora vložiti pri kraljevski banski upravi Dravske banovine.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine

v Ljubljani, dne 8. julija 1931.

Ban: **dr. Marušič**, s. r.

*

II. No. 17.563/1. 2011

Razpust društva.

»Društvo cestnih in rečnih nadzornikov za Slovenijo v Ljubljani« je razpuščeno, ker že več let ne deluje, nima ne članov niti imovine in torej tudi ne pogojev za pravni obstoj.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine

v Ljubljani, dne 13. julija 1931.

*

II. No. 18.135/1. 2029

Razpust društva.

Društvo Čitalnica v Šmarju pri Jelšah je razpuščeno, ker že več let ne deluje, nima ne članov niti imovine in torej tudi ne pogojev za pravni obstoj.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine

v Ljubljani, dne 15. julija 1931.

*

I. No. 7170/1. 1999—3—3

Razpis.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje na podstavi člena 86. do 105. zakona o drž. računovodstvu dobavo kuriva za budž. leto 1931/32 in sicer za sledeče urade:

	bukova drva m³	mehka drva m³	premog ton
Banska palača, Bleiweisova cesta 10	300		160
Za urade v banovinski hranilnici v Knafljevi štev. 9	10	10	120
Za urade v Auerspergovi palači v Gosposki ulici štev. 15	10	10	120
Za tehnični oddelek, Novi trg štev. 1	230	10	20
Za urade v Stiškem dvorcu, Stari trg štev 34	85	6	14
Skupaj	635	36	434

Drva morajo biti suha, zdrava bukova, v cepljenih polenih po 1 m dolžine, brez okroglic in brez klad ali grč, zložena paralelno brez križev; premog pa trboveljski v kosih.

Vsled pomanjkanja prostora se bo dobava pri uradih v banski palači in Auerspergovi palači izvršila v več obrokih.

Licitacija se bo vršila v petek dne **7. avgusta 1931** ob enajstih v sobi štev. 21 banske palače na Bleiweisovi cesti štev. 10.

V ponudbi je navesti posebej ceno za drva in posebej ceno za premog, dalje ceno franko glavni kolodvor v Ljubljani in franko sedež urada.

Rok za izvršitev vseh dobav se določa do **30. avgusta 1931.**

Ponudbe, opremljene s kolkom za Din 100·— v zapečatenem ovitku, na katerem mora biti navedeno ime ponudnika in označba »Ponudba za dobavo kuriva« je vložiti po pošti, osebno ali pa po pooblaščencu najkesneje na dan licitacije do 11. ure v roke dražbene komisije. Ponudnik mora položiti kavcijo 10 % skupne vrednosti ponujene dobave pri blagajni finančnega oddelka kraljevske banske uprave.

Ponudbi mora biti priloženo potrdilo o plačanih davkih in o zdražiteljski sposobnosti. Ponudnik mora v ponudbi izrečno izjaviti, da so mu pogoji licitacije znani in da nanje pristane.

Vsa natančnejša pojasnila dobe interesenti med uradnimi urami v ekonomatu banske uprave v Ljubljani.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine

v Ljubljani, dne 15. jul. 1931.

I. No. 7171/1. 2000—3—3

Razpis.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje na podstavi člena 86. do 105. zakona o drž. računovodstvu dobavo kuriva za budž. leto 1931/32 in sicer za sledeče urade:

		bukova drva m³	mehka drva m³	premog ton
Sresko načelstvo	Celje	48		100
„	Brežice	56		
„	Čabar	58		
„	Dol. Lendava	78		
„	Gornjigrad	72		
„	Kamnik	62		
„	Kočevje	53		
„	Konjice	98		1
„	Kranj	138		
„	Krško	78		20
„	Laško	5		24
„	Litija	42		25
„	Ljubljana	63	5	50
„	Ljutomer	70		
„	Logatec	68		
„	Maribor l. br.	18		
„	Maribor d. br.	18		
„	Murska Sobota	108		
„	Novo mesto	58		40
„	Prevalje	18	20	20
„	Ptuj	39	6	60
„	Radovljica	106	2	
„	Slovenjgradec	104	12	
„	Šmarje pri J.	58		10
Sreska izpostava	Škofja Loka	40		
Obm. žel. komisarijat	Zakek	20		5
„	Jesenice	32		4
„	Maribor	16		11
Okrožni inšpektorat	Maribor		10	150
	Skupaj	1624	55	520

Drva morajo biti suha, zdrava bukova, v cepljenih polenih po 1 m dolžine, brez okroglic in brez klad ali grč, zložena paralelno brez križev; premog pa trboveljski v kosih.

Vsled pomanjkanja prostora se bo dobava pri nekaterih sreskih načelstvih izvršila v več obrokih.

Licitacija se bo vršila v petek dne **7. avgusta 1931** ob enajstih v sobi štev. 21 banske palače na Bleiweisovi cesti štev. 10.

Ponudbe se morajo glasiti glede cene za vsak urad posebej, istotako glede cene posebej za drva in posebej za premog. Razen tega je navesti ceno »franko namembna postaja« in ceno »franko sedež urada«.

Rok za izvršitev vseh dobav se določa do **30. avgusta 1931.**

Ponudbe, opremljene s kolkom za Din 100·— v zapečatenem ovitku, na katerem mora biti navedeno ime ponudnika in označba »Ponudba za dobavo kuriva« je vložiti po pošti, osebno ali pa po pooblaščencu najkesneje na dan licitacije do 11. ure v roke dražbene komisije. Ponudnik mora položiti kavcijo 10 % skupne vrednosti ponujene dobave pri blagajni finančnega oddelka kraljevske banske uprave.

Ponudbi mora biti priloženo potrdilo o plačanih davkih in o zdražiteljski sposobnosti. Ponudnik mora v ponudbi izrečno izjaviti, da so mu pogoji licitacije znani in da nanje pristane.

Vsa natančnejša pojasnila dobe interesenti med uradnimi urami v ekonomatu banske uprave v Ljubljani.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine

v Ljubljani, dne 15. jul. 1931.

*

VIII. No. 3270/2. 2044

Razglas.

Dodatno k tuk. razglasu z dne 13. junija 1931, VIII. No. 3270, se objavlja, da sestavljajo žirijo, ki bo presojala predložene načrte, nastopni gospodje: predsednik dr. Marn Rudolf, načelnik oddelka za trgovino, obrt in industrijo pri kralj. bnaski upravi, Velikonja Narte, ravnatelj Tujsko-prometnega sveta kralj. banske uprave kot namestnik, člani: ing. arh. Černivec Josip, ing. arh. Mušič Vladimir, ing. arh. Šubic Vladimir, ing. arh. Čulk Božidar kot namestnik, Tomec Hrvoje, restavrater na ljubljanskem kolodvoru.

Zgoraj omenjeni razpis se obenem izpreminja:

Nagrajene načrte more odkupiti Dravska banovina v svojo izključno last.

Rok za predložitev načrtov se podaljša **najkesneje do 10. avgusta 1931.**

Kraljevska banska uprava Dravske banovine

v Ljubljani, dne 16. julija 1931.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

Preds. 510 — 13/28—12. 2048

Razglas.

Deželno sodišče v Ljubljani poziva vse one, ki imajo na kavciji dne 19. aprila 1931 umrlega notarja Levca Tilna iz Cerknice, obstoječe iz vložne knjižice Mestne hranilnice ljubljanske štev. 167.980 z vlogo po 500 Din (pet sto dinarjev) zakonito zastavno pravico (§ 17, odst. 1, št. 1 in 2) ali v obče pravico do poravnave iz kavcije, da naj v roku dveh mesecev prijavijo svoje zahtevke, ker bo po preteku tega roka sodišč ne glede na njih zahtevke izreklo, da je položena imovina prenehala služiti za kavcijo.

Deželno sodišče v Ljubljani,

dne 17. julija 1931.

*

E 754/31. 2051

Dražbeni oklic.

Dne 21. avgusta 1931 ob devetih bo pri podpisanem sodišču dražba nepremičnin: zemljiška knjiga d. o. Stojnci, vl. št. 141, 190.

Cenilna vrednost: 7073·— Din; najmanjši ponudek: 4715·— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ptuju,

dne 11. julija 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

U. No. 2815/2. 2038

Objava.

Orožni list, ki ga je izdalo sresko načelstvo v Gornjem gradu pod U. br. 3620/11, R. br. 72/28, dne 6. decembra 1928, je Golob Ivan iz Solčave izgubil.

Proglaša se za neveljavnega.

Sresko načelstvo v Gornjem gradu,

dne 16. julija 1931.

*

2037

Narodna banka kraljevine Jugoslavije.

Stanje 15. julija 1931.

Aktiva.

	Dinarjev
Metalna podloga	2.045,414.442·82
Devize, ki niso v podlogi	114,609.637·80
Kovani novec v niklu	29,230.077·68
Demonetizirano srebro	33,907.917·55
Posojila	1.488,959.438·54
Vrednostni papirji	27.420.000·—
Prejšnji predujmi državi	1.825,320.859·26
Začasni predujmi gl. drž. blagajni	100,000.000·—
Vrednosti rezervnega fonda	90,649.242·51
Vrednosti ostalih fondov	4,180.817·73
Nepremičnine	137,767.562·29
Razna aktiva	31,401.326·12
	5.928,861.322·30

Pasiva.

Kapital	180,000.000·—
Rezervni fond	97,773.005·38
Ostali fondi	4,181.464·90
Novčanice v obtoku	4,690.517·475·—
Obveze na pokaz	666,498.115·68
Obeveze z rokom	236,978.326·75
Razna pasiva	52,912.934·59
	5.928,861.322·30
Obtok in obveze	5,357.015.590·68
Celotno kritje	38·18%
Kritje v zlatu	28·79%
Obrestna mera:	
po eskomptu	6½%
po lombardu	8%

V metalni podlogi se računi: dinar v zlatu za en dinar, angleški funt za 25 dinarjev, dolar za 5 dinarjev, lira za 1 dinar, švicarski in francoski frank za 1 dinar, dinar v kovanem srebru za 1 dinar itd.

*

Št. 34.861/1931. 2056

Natečaj.

Na podlagi sklepa gospoda komisarja Osrednjega urada za zavarovanje delavcev z dne 17. julija 1931 pod čl. 1. sejnega zapisnika, se s tem razpisuje natečaj za izpopolnitev sledečih izpraznjenih mest:

I. dve mesti uradnikov knjigovodstvene stroke kategorije B, položaja V., z letno sistematično plačo Din 10.800·—, z letno položajno plačo Din 21.000·— ter z ostalimi, temu položaju pripadajočimi dodatki;

II. eno mesto uradnika knjigovodstvene stroke kategorije B, položaja VI, z letno sistematsko plačo Din 10.800·—, z letno položajno plačo Din 15.000·— ter z ostalimi, temu položaju pripadajočimi dodatki;

III. eno mesto uradnika statistične stroke kategorije B, položaja VII, z letno sistematsko plačo Din 10.800·— z letno položajno plačo Din 12.000·— ter z ostalimi temu položaju pripadajočimi podatki;

IV. tri mesta uradnikov pisarniške stroke kategorije C, položaja VIII, z letno sistematsko plačo Din 9·600·—, z letno položajno plačo Din 9000·— ter z ostalimi, temu položaju pripadajočimi dodatki;

V. eno mesto sluge kategorije D, položaja XI, pri postaji za naknadno zdravljenje poškodovancev z letno sistematsko plačo Din 8400·—, z letno položajno plačo Din 3600·— ter z ostalimi temu položaju pripadojočimi dodatki.

Pogoji namestitve so sledeči:

1. da so prosilci državljani kraljevine Jugoslavije in da so vešči srbsko-hrvatskega ali slovenskega jezika;

2. da so telesno, umsko in moralno sposobni za službo pri Osrednjem uradu za zavarovanje derlavcev;

3. da so dovršili 18. leto in da niso starejši od 40 let, izvzemši slučaj, da so pred tem bili v službi pri Osrednjem uradu ali pri kakšnem drugem zavodu za socijalno zavarovanje, v državni ali kakšni drugi javni službi;

4. da niso pod kuratelo ali v konkurzu, da niso zasledovani zaradi zločina ali prestopka iz koristoljubja ter da niso bili obsojeni na izgubo službe oziroma političnih pravic za čas, določen po obsodbi;

5. da jim služba pri Osrednjem uradu ali pri kakšnem drugem za socijalno zavarovanje v državni ali v kakšni drugi javni službi ni prenehala iz razlogov, omenjenih v § 112. in v točki 5. § 113. Službenega pravilnika za uslužbence Osrednjega urada za zavarovanje delavcev;

6. da imajo za mesta od I. do III. popolno srednješolsko izobrazbo z višjim tečajnim izpitom, oziroma, v kolikor nimajo te izobrazbe, da dokažejo sposobnost za vršitev strokovnik poslov, poznanje zakonskih predpisov o zavarovanju delavcev in potrebno inteligenco za službeno občevanje z občinstvom in uslužbenstvom; da imajo za mesto pod IV. dovršene 4 razrede srednje šole, oziroma, v kolikor nimajo te izobrazbe, da dokažejo sposobnost za vršitev strokovnih poslov in potrebno inteligenco za službeno občevanje z občinstvom in uslužstvom; in končno, da so za mesto pod V. v najpotrebnejši meri pismeni.

V kolikor bi se na mesta pod točkami I. do III. in na eno mesto pod točko IV. dodelil kdo izmed nameščencev urada, se obenem razpisuje natečaj za mesta nižjih položajev.

Prošnji mora vsak prosilec priložiti: rojstni in domovinski list, dokaze o zakoniti zakonski zvezi in o letih otrok, šolska izpričevala, izpričevala o dosedanji zaposlitvi, o zdravju in o urejenih vojaških dolžnostih. Zdravje se mora dokazati z izpričevalom zdravnika Osrednjega urada za zavarovanje delavcev ali njegovih krajevnih organov ali zdravnika državnih ali samoupravnih oblasti ter še z enim izpričevalom, izdanim po državnem ali po kakšnem drugem javnem dispanzerju oziroma zdravniku-špecijalistu za tuberkulozo.

Vse ostale pravice in dolžnosti so določene po Službenem pravilniku za uslužbence Osrednjega urada za zavarovanje delavcev.

Lastnoročno pisane in s potrebnimi dokazili opremljene prošnje morajo prosilci predložiti podpisanemu uradu vključno do **6. avgusta 1931** do 12. ure opoldne.

Zakasnele prošnje ne bodo prišle v poštev.

Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu,

A.A. dne 20. julija 1931.

Razne objave

2055

Vabilo na VII. redni letni občni zbor,

ki ga bo imela

Jugočeška, Jugoslovansko-češka tekstilna industrija, d. d. v Kranju, v soboto 8. avgusta 1931 ob dvanajstih v družbenih prostorih v Kranju z nastopnim

dnevnim redom:

1. Poročilo upravnega sveta.
2. Predložitev računskih zaključkov in bilance za poslovno leto 1930.
3. Poročilo revizorjev in sklepanje o poročilu upravnega sveta in revizorjev.
4. Razdelitev čistega dobička za leto 1930.
5. Volitev dveh revizorjev in enega namestnika.
6. Slučajnosti.

Po § 14. družbenih pravil imajo glasovalno pravico oni delničarji, ki so položili pri družbeni blagajni v Kranju šest dni pred zborovanjem vsaj deset delnic z nezapadlimi kuponi vred. Delničarji glasujejo lahko po § 18 družbenih pravil ali osebno ali pa po pooblaščencu. Posest desetih delnic daje pravico do enega glasu (§ 16 družbenih pravil).

Upravni svet.

*

2057

Objava.

Podpisani sem izgubil odpustnico, izdano dne 30. aprila 1926 od upraviteljstva narodne šole v Toplicah pri Novem mestu v šol. letu 1925/26 pod št. 8. Proglašam jo za neveljavno.

Gorše Leopold, s. r.,

Podturn št. 24, obč. Toplice.

P. Ripson: 21

Marsove skrivnosti

(Roman.)

To je trajalo komaj eno minuto. Tedaj pa je jeklena granata nenadoma izginila kot kafra; ni je bilo več kot bi jo bil kdo odpihnil, ali kot bi se bila spremenila, v zrak.

Trinavat se je zmagoslavno nasmehnil, toda njegov smeh se je takoj spremenil v krik groze. Kondenzator, prepoln energije, se je razpočil s strahovitim gromom, in razbil v tisoč kosov kristalne leče in železni stroj. Ti kosi so leteli na vse strani in kar pokosili nebroj fakirjev. Krvaveči Trinavat je ležal v prahu z ožganimi očmi in je še držal krčevito v rokah usodepolne kroglje kondenzatorja. Fakirji so divje tulili in bežali na vse strani, misleč, da je konec sveta in da je padla zvezda na zemljo.

Naslednji dan so pobrali na dvorišču samostana okoli tristo mrtvih in težko ranjenih. Kljub temu, da so hoteli brahmini zadevo skriti, je angleška vlada o tem nekaj zvedla in poslala komisijo častnikov, ki so stvar raziskovali, ali pri molčečnosti fakirjev se jim ni posrečilo razkriti, kaj se je pravzaprav vršilo pred katastrofo in zakaj je prišlo do nje. Bili so mnenja, da so neuki fakirji napravili kakšen kemični poskus, a so pri tem povzročili eksplozijo.

Brahman Trinavat je le počasi okreval od svojih ran, toda ostal je slep in nem, in izgledalo je, da je izgubil razum

8. Poglavje:

Prvi človek na Marsu.

Blazni poskus z inženerjem Robertom Garelom se je posrečil. Granata iz vanadijskega jekla je s hitrostjo misli odletela skozi plasti zemeljskega ozračja in je tu radi trenja zažarela, ali v trenutku se je spet ohladila, ko je dospela v ledenomrzli, prazni svetovni prostor. Tu jo je pokrila debela ledena skorja, toda ta se je spet naglo stopila, ko je granata dospela v vlažno in toplo atmosfero Marsa.

Planet Mars je eden onih, ki ga poznamo najbolje. Šest in pol krat je manjši od naše zemlje. Z ogromnimi modernimi daljnogledi in s fotografijo se je dalo v zadnjih letih mnogo novega najti na tem nebesnem telesu: Marsovo leto traja skoro 687 dni. Enako kot zemlja ima Mars dva zmerna pasova, dva polarna in enega tropskega Na tečjih se prav dobro vidi sneg, med tem ko se po ostalih opažajo zelenkasta morja in temnejša, večinoma rudečkaste lise, ki predstvljajo gorovja in nižine. Preko tega pa se pode velikanske skupine oblakov, ki jih žene veter in ki neprestano spreminjajo svojo obliko. Največja skrivnost Marsa so pa takozvani kanali, ki se vlečejo preko njega in ki jih še nihče ni znal razločiti, čeprav obstoja o tem mnogo domnev. Mars nima samo ene lune kot zemlja, temveč dve, ki so ju zvezdoslovci imenovali Phobos in Deimos. Ta dva meseca sta pravi igrački, kajti manjši, Deimos, ima samo dvanajst kilometrov v premeru. Radi svoje oddaljenosti od solnca dobiva Mars samo polovico toliko toplote in luči kot zemlja, toda še enkrat daljše leto kot na zemlji ta nedostatek izravna.

V ta nezeani in strahovito oddaljeni svet je priletela granata z Robertom Garelom. Ko je padla skozi Marsovo ozračje, je zažarela in pustila za seboj dolgo svetlo sled. Če bi jo bil videl kakšen človek, bi bil dejal, da je padel meteor z neba. Priletela je v divje peneče se valove oceana, pokritega z gosto, vlažno meglo. Ker pri padcu ni bilo nobenega sunka, tudi jeklena peresa niso delovala in tako je ostala granta zaprta, vendar se pa ni potopila na dno morja, temveč je radi svoje velike notranje votline in radi manjše privlačnosti planeta plavala sredi vode, med površjem in dnom. Tri dni so jo morski toki prenašali na vse strani, toda Robert o tem ni ničesar vedel. Mirno je ležal v svojem kataleptičnem spanju v tej rakvi, ne da bi se zavedal.

Tretji dan je silen vihar vrgel granato na porfirne skale visokega obrežja. Udarec je bil dovolj močan, da so jeklena peresa funkcijonirala in da se je vrh granate avtomatično odprl. Sveži zrak je prišel skozi vrečo do Roberta in ta se je po dolgem spanju spet prebudil. Prvi njegov utis bil, ko je prišel k sebi, da je živ pokopan. Z enim samim udarcem svojih dolgih nohtov, ki so mu jih bili fakirji koničasto prirezali, je raztrgal rjuho v katero je bil zašit in instinktivno je vzel vosek iz nosnic. Odprl je usta, stegnil jezik in začel globoko dihati. Toda to je bilo preveč za njegovo oslabelo telo. Padel je v nezavest.

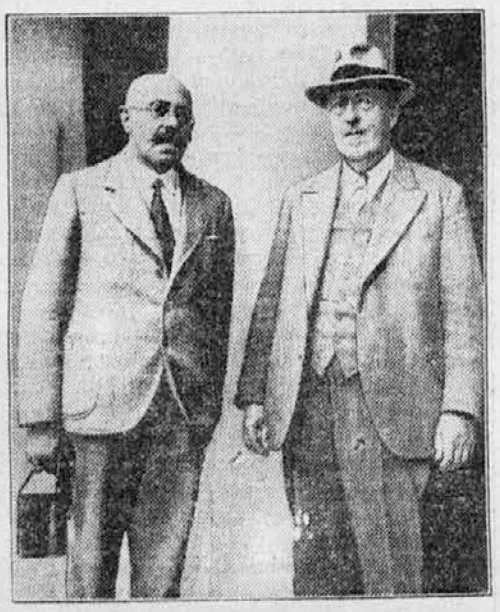

Profesor Samojlovič

Profesor Samojlovič (na levi) je določen za znanstvenega voditelja »Zeppelin«-ovega leta na severni tečaj, zrakoplov pa bo vodil dr. Eckener.

Tudi blisk ima svoje muhe

Blisk oziroma strela udarja na kaj čudne načine.

Nekega kmeta je prehitela na polju huda nevihta. Kmet je počenil pod bližnje grmovje, da ga ne bi preveč napralo. Ker pa je bil naliv le prehud, je stopil pod bližnjo vrbo. Tedaj pa je udarila strela, pa ne v vrbo, ampak v neko kolibo. Od kolibe je strela šele preskočila na vrbo in jo deloma olupila, nato pa je udarila na kmeta. Kmetu pa ni naredila drugega kakor da mu je slekla premočeni suknjič, njega pa je vrgla na tla. Kmet je bil od strele samo omamljen, pa se je kmalu zavedel.

Nekega drugega moža je strela slekla do golega in ga vrgla dva metra daleč v blatno brazdo na njivi. Obžgala ga je pa po vsem telesu tako, da se je šele čez nekaj tednov popravil. Obleka pa je bila raztrgana na drobne koščke.

Pretekelo leto je udarila strela blizu Frankfurta v nekega moža, ki je med nevihto tekel čez polje. Preiskava je dognala, da ga ni ubila elektrika, ampak ga je zadušil zračni pritisk.

V neki podeželski gostilni so imeli postavljen glasbeni avtomat. Nekega večera je nastala silna nevihta in strela je udarila v strelovod gostilniškega poslopja. Hip nato pa je začel avtomat svirati veselo poskočnico. Strela je bržkone sprožila kakšno zavoro pri avtomatu in avtomat je začel igrati.

»Valutni hotel« v Moskvi

Sovjetska vlada je ustanovila tudi poseben urad za pospeševanje tujskega prometa v Rusiji in računa, da bo samo letos obiskalo Rusijo nad 20.000 tujcev, ki bodo prinesli s seboj v deželo tudi prav lepo množino »zdrave« tuje valute. Tujsko-prometni urad je dal za tujce samo v Moskvi opremiti okoli 3000 sob, ki so opremljene z vso udobnostjo. Poleg tega pa so dobili tudi vsi premožnejši tujci v Moskvi, ki so doslej bivali po hotelih, možnost, da se preselijo v privatna stanovanja, njihove hotelske sobe pa so pridržane za tujce, ki jih morajo pa plačati s tujim denarjem: domačega »červonca« ne sme nihče vzeti v račun.

Vse te odredbe so posledica posebnega zakona, ki ga je vlada izdala ne samo za hotele, ampak tudi za trgovine in za gostilne. Tam sprejemajo samo tujo valuto, ostanek pa vračajo v sovjetskem denarju po uradnem tečaju. Tako se tujci počasi naberejo tudi červoncev, s katerimi pa ne vedo kaj početi; ko pa se vračajo domov, morajo červonce zopet zamenjati, ker jih je prepovedano izvažati čez mejo.

Poleg tega obstoje v Moskvi še posebni »valutni hoteli«, kjer moraš vse plačati z dolarji ali pa s funti. Sovjetska vlada pravi, da ni nihče primoran stanovati v teh hotelih, toda sobe v drugih hotelih so navadno tako zanikrne, da se tujec hočeš-nočeš odloči za »valutni hotel«. Pa tudi »valutne trgovine« dobro uspevajo, ker tujec rajši plača blago znatno dražje kakor da čaka pred državnimi trgovinami cele ure, a še to zaman.

Če pa dobi ruski državljan iz tujine kakšen tuj denar, mu pismo v navzočnosti uradnika odpro, denar poberejo, njemu pa izplačajo denar v sovjetski valuti. Na ta način dobi sovjetska vlada vsako leto precej tujih valut v svoje blagajne.

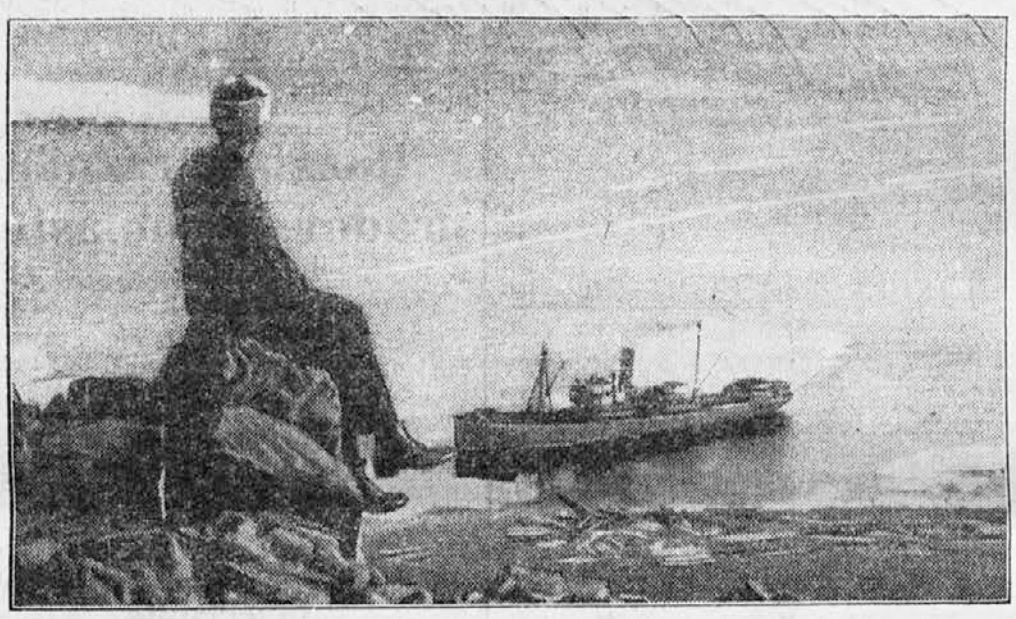

Ruski ledolomilec »Malygin«.

Ruski ledolomilec »Malygin« je te dni odplul v severne polarne kraje, kamor bo kmalu priplul tudi zrakoplov »Zeppelin«. Ladja in zrakoplov se bosta našla blizu otoka Nova zemlja. Na sliki vidimo ladjo v nekem zalivu na Franc-Jožefovi deželi.

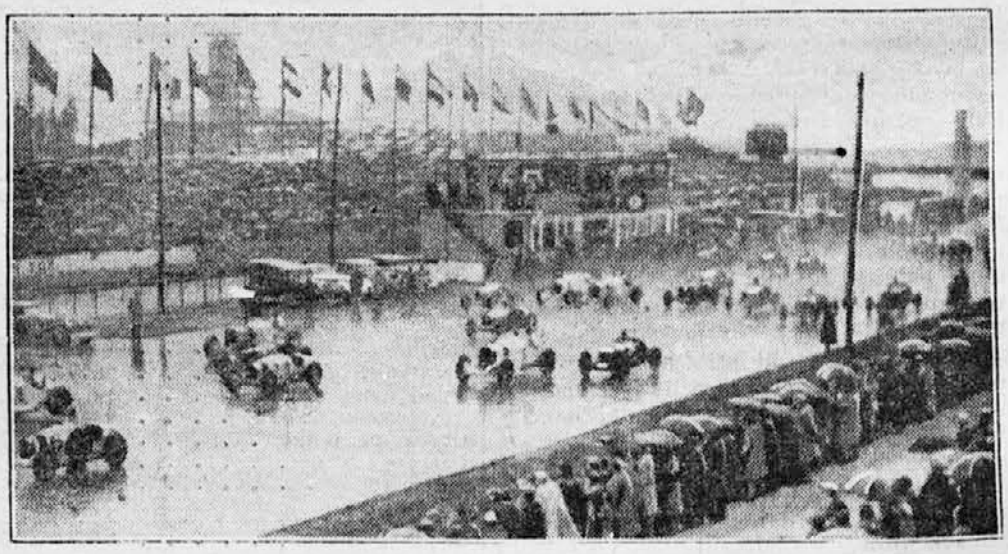

V velikj avtomobilni dirki na Nürburgringu so zmagali Nemci

Na sliki vidimo odhod avtomobilov v silnem dežju.

Zasilni pristanek ogrskih prekooceanskih letalcev pri Budimpešti

Ogrska letalca Endresz in Magyar, ki sta preletela ocean v 14 urah in pol, sta morala zaradi pomanjkanja goriva v sili pristati v vasi Bicske pri Budimpešti. Od tam sta nadaljevala pot v Budimpešto z drugim letalom.

Nova železnica v Afriki

Nedavno so otvorili v Afriki novo železnico, ki teče od pristanišča Benguela preko celega afriškega kontinenta do vzhodne afriške obale, do mesta Beira ob indijskem oceanu. Železnica je pomembna zlasti za prevoz premoga, ki ga kopljejo v belgijskem Kongu in v Rodeziji. Železnico so otvorili baš ob 75letnici, odkar je sloviti potnik in raziskovalec Afrike David Livingstone prvič prepotoval Afriko od zapado do vzhoda. Nova železnica teče skoro po isti poti, ki je bila merodajna tudi za Livingstona. Dolga je 4000 kilometrov.

Značilno je, da so gradili skoro vse železnice v Afriki zgolj iz gospodarskih ozirov, zlasti tja in od tam, kjer so odkrili kakšne bogate zemeljske zaklade. Železnico od južne afriške obale pa do mest Kimberley in Johannesburg so gradili, ko so pri Kimberley-ju odkrili bogata ležišča zlata in diamantov. Ko so pa v provinci Kotanka našli bogata ležišča bakra, so podaljšali južnoafriško železnico skoro do osrčja Afrike. V provinci Katanga nakopljejo na leto do 50.000 ton bakra, torej skoraj eno četrtino svetovne produkcije. Dobivajo pa v Kotangi še druge rude in jih bodo pridobivali še vedno več, zlasti ker belgijska vlada v teh krajih rudarstvo na vso moč podpira.

Kredit na pošten obraz

»National-City-Bank« v Newyorku je vpeljala nov način dajanja posojil, ki pa za bankirje v Evropi nima, vsaj zaenkrat ne, nobenega pomena. Ta velika banka daje namreč posojila samo na pošten obraz prosilca, brez vsakih drugih jamstev. Za dovoljevanje te vrste posojil ima banka že dve leti poseben oddelek, in samo od vtisa, ki ga napravi prosilec na ravnatelja, je odvisno, ali dobi prosilec posojilo ali ne.

V ravnateljevo pisarno stopi n. pr. delavka, ki je zaposlena v neki veliki slaščičarni v Newyorku. Ženska nujno potrebuje 50 dolarjev. Denar pa dobi le, če ravnatelju dokaže, za kaj potrebuje denar in kedaj in kako ga bo vrnila.

Denar potrebuje, tako začne delavka pripovedovati, da pošlje svojo sestro v okrevališče po prestani hudi bolezni. Pove pa tudi, da zasluži samo po 15 dolarjev na teden.

»Kako boste pa potem dolg plačali?« — vpraša ravnatelj.

»Pojde dobro«, pravi dekle; »sobo, kjer stanuje sedaj moja sestra, bom za čas odsotnosti svoje sestre dala v najem za 8 dolarjev na teden, dva dolarja pa bom dodala od svoje plače; če plačujem po 10 dolarjev na teden, bom v 5 mesecih rešena dolga.«

Ker je dekle napravilo tudi sicer dober vtis na ravnatelja, je dobilo 50 dolarjev na posodo.

Ta oddelek banke, ki daje posojila samo na pošten obraz, se vedno lepše razvija in v obeh letih, odkar ta oddelek obstoji, ni izgubila banka še niti enega centa. Vsega skupaj pa so dovolili že nad 185.000 posojil v znesku 65 milijonov dolarjev.

Škoda, da še pri nas ni nobene take banke — to bi gostilničarji zaslužili...

Zanimiv drobiž

Kdor pokadi na dan po 20 cigaret, pokadi v 30 letih 220.000 cigaret. To je približno polovica tiste količine, ki jo izdela moderen stroj za izdelovanje cigareta v pol dneva.

*

Največ grafita dobivajo na otoku Cejlonu.

*

Podgane se silno naglo množe. En sam par se lahko razplodi v 3 letih na 20 milijonov podgan. Četrto leta pa bi jih bilo že 100 milijonov.

Izdaja tiskarna »Merkur« Gregorčičeva ulica 23. Za tiskarno odgovarja Otmar Mihálek. — Urednik Milan Zadnek. — Za inseratni del odgovarja August Kozman. — Vsi v Ljubljani.